

BIP - Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

<https://bip.abw.gov.pl/bip/informacje-niejawne-1/nadzor-nad-systemem-oc/bezpieczenstwo-osobowe/146,BEZPIECZENSTWO-OSOBOWE.html>
2020-11-29, 23:27

Dostęp do informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” może nastąpić po pisemnym upoważnieniu przez kierownika jednostki organizacyjnej, jeżeli nie posiada się poświadczenia bezpieczeństwa oraz po przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Dostęp do informacji niejawnych o klauzuli tajności „poufne”, „tajne” lub „ściśle tajne” jest uwarunkowany posiadaniem odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa, które może być wydane po przeprowadzeniu odpowiednio zwykłego lub poszerzonego postępowania sprawdzającego oraz po przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Postępowanie sprawdzające ma na celu ustalenie, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy i jest przeprowadzane tylko przez podmioty wymienione w ustawie.

Szczegółowe informacje na ten temat zawarto w odpowiedziach na następujące pytania:

[Jaki dokument uprawnia do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”?](#)

[Jakie elementy powinno zawierać upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone”?](#)

[Na jaki okres wydaje się upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone”?](#)

[Czy upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone” może utracić ważność?](#)

[Kto wydaje upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone” w przypadku prac lub zadań zleconych?](#)

[Jaki dokument uprawnia do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” na spotkaniach?](#)

[Kto upoważnia kierownika jednostki organizacyjnej do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”?](#)

[Kto przeprowadza postępowanie sprawdzające wobec pełnomocników ochrony zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, w których przetwarzane są informacje niejawne jedynie do poziomu „zastrzeżone”, skoro ABW i SKW realizują tylko postępowania poszerzone?](#)

[Jakie warunki musi spełniać komornik sądowy przetwarzający informacje niejawne o klauzuli „zastrzeżone” w związku z pozyskiwaniem danych ze zbioru PESEL?](#)

[Jak uzyskać poświadczenie bezpieczeństwa?](#)

[Na jaki okres jest wydawane poświadczenie bezpieczeństwa?](#)

[Co oznacza pojęcie kaskady ważności poświadczenia bezpieczeństwa?](#)

[Jaka jest różnica pomiędzy poświadczeniem bezpieczeństwa, a certyfikatem?](#)

Co to znaczy, że poświadczenie bezpieczeństwa jest odpowiednie?

Czy poświadczenie bezpieczeństwa wydane na podstawie art. 30 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, np. policjantowi, jest odpowiednie?

W jakim zakresie są odpowiednie poświadczenia bezpieczeństwa wydane przez służby i instytucje wymienione w art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych?

Jakie poświadczenia bezpieczeństwa są odpowiednie w przypadku podjęcia pracy, służby lub wykonywania prac zleconych w organach i służbach wymienionych w art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych?

Czy poświadczenia bezpieczeństwa wydane na podstawie poprzedniej ustawy o ochronie informacji niejawnych (z 1999 r.) są ważne?

Czy poświadczenie bezpieczeństwa, które zostało wydane w zwykłym postępowaniu sprawdzającym przez pełnomocnika ochrony kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „poufne” i wyższej jest ważne?

Czy pełnomocnik ochrony powinien kontynuować - w kontekście art. 22 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy - realizację zwykłego postępowania sprawdzającego wobec kierownika jednostki organizacyjnej wszczętego na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych?

Czy zawsze trzeba informować ABW o zatrudnieniu osoby posiadającej poświadczenie bezpieczeństwa?

Czy trzeba informować ABW o zatrudnieniu osoby posiadającej poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW?

Jakie są rodzaje postępowań sprawdzających?

Jakie podmioty są uprawnione do przeprowadzania postępowań?

Do przeprowadzania jakich postępowań sprawdzających jest właściwa rzeczowo Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego?

Czy ABW może nadal przeprowadzać postępowanie sprawdzające tylko do klauzuli „poufne”?

Czy przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego jest odpłatne?

Czy są podmioty zwolnione z ponoszenia opłat za przeprowadzenie postępowania sprawdzającego?

Co w praktyce oznacza pojęcie rękojmi zachowania tajemnicy?

Czy zawsze trzeba przeprowadzać postępowanie sprawdzające?

Czy można wyrazić zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa?

Kto wyraża zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa?

Czy w myśl art. 34 ust. 9 ustawy osoba, której kierownik jednostki organizacyjnej wydał zgodę na dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” może mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” zarówno u Wykonawcy, jak i u Zamawiającego?

W jaki sposób informuje się o wyrażeniu zgody na udostępnienie informacji niejawnych?

Kto wyraża zgodę na udostępnienie informacji niejawnych wobec kierownika jednostki organizacyjnej, jeśli nie posiada on poświadczenia bezpieczeństwa?

Czy trzeba mieć obywatelstwo polskie, aby mieć dostęp do informacji niejawnych?

Czy osoba ubiegająca się o dostęp do informacji niejawnych może samodzielnie skierować wniosek do ABW o przeprowadzenie wobec niej postępowania sprawdzającego?

Czy istnieje wzór wniosku o wszczęcie poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Do kogo konkretnie kierowany jest wniosek o wszczęcie poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Kiedy należy kierować wniosek o przeprowadzenie kolejnego postępowania sprawdzającego wobec osoby, której kończy się ważność poświadczenia bezpieczeństwa?

Czy istnieje wzór polecenia wszczęcia zwykłego postępowania sprawdzającego?

Kto wnioskuje o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego wobec kierownika jednostki organizacyjnej?

Kto przeprowadza postępowanie sprawdzające wobec zastępcy kierownika jednostki organizacyjnej?

Jaka data rozpoczyna postępowanie sprawdzające?

Czy jest określony czas na wypełnienie ankiety bezpieczeństwa osobowego?

W jaki sposób wyraża się zgodę na przeprowadzenie postępowania sprawdzającego?

Czy można odmówić wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Czy ankiecie bezpieczeństwa osobowego nadaje się klauzulę tajności?

Co przesądza o tym, że ankiecie nie trzeba nadawać klauzuli tajności zgodnie z przepisami ustawy?

Co może zrobić pełnomocnik ochrony w przypadku, gdy osoba sprawdzana po wypełnieniu ankiety bezpieczeństwa osobowego nada jej klauzulę tajności?

Gdzie można znaleźć wzór ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Czy jest instrukcja wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Czy są wskazówki dotyczące wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Czy przy dostępie do klauzuli „poufne” wypełnia się całą ankietę bezpieczeństwa osobowego?

W jakim zakresie wypełniają ankietę bezpieczeństwa osobowego osoby ubiegające się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych?

W jaki sposób pełnomocnik ochrony może przekazywać wypełnione ankiety bezpieczeństwa osobowego do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w celu przeprowadzenia poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Komu ABW odsyła nieprawidłowo wypełnioną ankietę w poszerzonym postępowaniu sprawdzającym?

Czy ABW będzie informowało pełnomocnika ochrony o odesłaniu osobie sprawdzanej nieprawidłowo wypełnionej ankiety w poszerzonym postępowaniu sprawdzającym?

Jakie dane na temat ukończonych szkół i kursów należy podać w pkt. 3.3. części III „Dane dotyczące historii życia zawodowego i osobistego”?

Czy mimo zatarcia skazania należy podawać w ankiecie bezpieczeństwa osobowego, że było się prawomocnie skazanym?

Jak pełnomocnik ochrony ma weryfikować odpowiedź osoby sprawdzanej w pkt 1 IV części ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Czy osoba objęta zwykłym postępowaniem sprawdzającym musi drukować wszystkie strony ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Jakie czynności są obligatoryjne w toku zwykłego postępowania sprawdzającego?

Jakie czynności są fakultatywne w toku zwykłego postępowania sprawdzającego?

Jakie czynności są obligatoryjne w toku poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Jakie czynności są fakultatywne w toku poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Na czym polega wysłuchanie?

Czy zawsze przeprowadza się wysłuchanie?

Czy istnieje wzór wniosku o sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie?

Do kogo konkretnie kierowany jest wniosek o sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie?

Czy sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie jest płatne?

Na czym polega niewłaściwe postępowanie z informacjami niejawnymi?

W jakim terminie należy przeprowadzić postępowanie sprawdzające?

Czy termin w jakim należy przeprowadzić postępowanie sprawdzające jest wiążący?

W jakich przypadkach zawiesza się postępowanie sprawdzające?

W jakiej formie zawiesza się i podejmuje zawieszony postępowanie sprawdzające?

Kiedy zawieszony postępowanie sprawdzające jest podejmowane?

Czy i kogo informuje się o zawieszeniu oraz o podjęciu zawieszony postępowania sprawdzającego?

Czy na postanowienie o zawieszeniu postępowania sprawdzającego i postanowienie o odmowie podjęcia zawieszzonego postępowania sprawdzającego przysługuje środek zaskarżenia?

Do kogo składa się zażalenie na postanowienie o zawieszeniu postępowania sprawdzającego i postanowienie o odmowie podjęcia zawieszzonego postępowania sprawdzającego?

W jaki sposób kończy się postępowanie sprawdzające?

Czy poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW może być przekazane za pośrednictwem pełnomocnika ochrony?

Kiedy należy wydać decyzję o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa?

Kiedy należy umorzyć postępowanie sprawdzające?

Jaka jest podstawa prawna decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego wszczętego przed dniem 2 stycznia 2011 r.?

Czy decyzje wydane w postępowaniu sprawdzającym muszą posiadać uzasadnienie?

Kiedy można przeprowadzić postępowanie sprawdzające, gdy wobec osoby sprawdzanej wydano decyzję niekorzystną?

Kiedy przeprowadza się kolejne postępowanie sprawdzające?

Czy czynności sprawdzeniowe, o których mowa w art. 33 ust. 5 ustawy należy traktować jako odrębną procedurę?

Czym różni się kontrolne postępowanie sprawdzające od postępowania sprawdzającego?

Kogo informuje się o wszczęciu kontrolnego postępowania sprawdzającego?

Jakie czynności podejmowane są w toku kontrolnego postępowania sprawdzającego?

W jakim terminie przeprowadza się kontrolne postępowanie sprawdzające?

W jaki sposób kończy się kontrolne postępowanie sprawdzające?

Do kogo składa się odwołanie od niekorzystnej decyzji?

W jakim terminie składa się odwołanie od niekorzystnej decyzji?

W jakim terminie postępowanie odwoławcze powinno być zakończone?

Jakie czynności podejmuje organ odwoławczy w trakcie postępowania odwoławczego?

W jaki sposób kończy się postępowanie odwoławcze?

Kiedy stwierdza się nieważność decyzji?

Kto stwierdza nieważność decyzji pełnomocnika ochrony?

Czy postanowienia i decyzje wydane w postępowaniu odwoławczym muszą zawierać uzasadnienie?

Komu doręcza się postanowienie lub decyzję wydane w postępowaniu odwoławczym?

Czy postanowienia oraz decyzje kończące postępowanie odwoławcze można zaskarżyć do sądu?

Czy można złożyć do sądu administracyjnego skargę na niekorzystne rozpatrzenie zażalenia na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania sprawdzającego lub postanowienie o odmowie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego?

Czy można uczestniczyć w postępowaniu sądowym rozpatrującym postanowienie lub decyzję wydaną w postępowaniu sprawdzającym?

W jaki sposób może zakończyć się postępowanie skargowe przed sądem administracyjnym?

Komu sąd administracyjny doręcza wyrok wraz z uzasadnieniem?

Kiedy można wznowić postępowanie sprawdzające?

Kto wznowia postępowanie sprawdzające?

W jakim terminie składa się wniosek o wznowienie postępowania?

W jakim terminie powinno się zakończyć rozpatrzenie wniosku o wznowienie postępowania?

W jaki sposób kończy się wznowienie postępowania sprawdzającego?

Czy można się odwołać od decyzji kończących wznowienie postępowania?

Czy będzie można wznowić postępowanie sprawdzające, na podstawie art. 39 ustawy, jeżeli zostało ono wszczęte przed dniem 2 stycznia 2011 r., ale dopiero po dniu 2 stycznia 2011 r. okaże się, że wystąpiła przesłanka mogąca stanowić podstawę do wznowienia postępowania?

Kiedy można wyrazić zgodę na dostęp do informacji niejawnych w trybie art. 34 ust. 5 pkt 2 ustawy? Czy można wyrazić zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa?

Jaki dokument uprawnia do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”?

Zgodnie z art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy dopuszczenie do pracy lub pełnienia służby albo zlecenie prac, związanych z dostępem do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” może nastąpić po pisemnym upoważnieniu przez kierownika jednostki organizacyjnej, jeżeli nie posiada się poświadczenia bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy wymagane jest także zaświadczenie o przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Aby posiadać dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” wymagane jest zatem:

1. pisemne upoważnienie kierownika jednostki organizacyjnej lub ważne poświadczenie bezpieczeństwa;
2. zaświadczenie o przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Jakie elementy powinno zawierać upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone”?

Treść art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy nie wskazuje wprost, jakie elementy powinno zawierać pisemne upoważnienie kierownika jednostki organizacyjnej.

Mając jednak na względzie art. 29 ust. 2 ustawy można wnioskować, iż powinny się w nim znaleźć, takie dane jak:

1. oznaczenie jednostki organizacyjnej;
2. data i miejsce wydania;
3. podstawa prawna;
4. imię (imiona), nazwisko, PESEL i imię ojca osoby upoważnionej;
5. cel wydania (np. wykonanie określonego zadania) bądź okres na jaki upoważnienie zostaje wydane (wskazanie konkretnych dat albo wydarzenia, które spowoduje utratę ważności upoważnienia np. „na czas zatrudnienia w jednostce organizacyjnej”);
6. pieczętka i podpis kierownika jednostki organizacyjnej.

Na jaki okres wydaje się upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone”?

Treść art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy nie wskazuje wprost, na jaki okres wydaje się pisemne upoważnienie kierownika jednostki organizacyjnej, pozostawiając to w zakresie jego uprawnień.

Dlatego też możliwym jest wydanie takiego upoważnienia:

1. w konkretnym celu np. wykonanie określonego zadania;
2. na czas określony konkretnymi datami np. „od dnia 2 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku”;
3. do odwołania np. „od dnia wydania do odwołania”;
4. do czasu wystąpienia określonego wydarzenia np. „na czas zatrudnienia w jednostce organizacyjnej”.

Czy upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone” może utracić ważność?

Treść art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy nie wskazuje wprost, czy pisemne upoważnienie kierownika jednostki organizacyjnej może utracić ważność. Mając jednak na względzie przepisy dotyczące dostępu do informacji niejawnych należy wnioskować, iż taka utrata ważności jest możliwa, a nawet niezbędna, np. gdy osoba upoważniona narusza przepisy o ochronie informacji niejawnych.

Ustalenie okoliczności utraty ważności upoważnienia pozostaje w zakresie uprawnień kierownika jednostki organizacyjnej.

Samo potwierdzenie utraty ważności upoważnienia musi być jednak dokonane w formie pisemnej.

Co ważne, od potwierdzenia utraty ważności upoważnienia nie służy odwołanie.

Kto wydaje upoważnienie do klauzuli „zastrzeżone” w przypadku prac lub zadań zleconych?

Art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy nie wskazuje wprost, czy to kierownik jednostki organizacyjnej zlecającej wykonanie prac lub zadań zleconych jest uprawniony do wydania pisemnego upoważnienia do klauzuli „zastrzeżone”.

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest dopuszczalnym, a nawet bardziej zasadnym, aby to kierownik przedsiębiorcy przyjmującego zlecenie wykonania prac lub zadań samodzielnie upoważniał podległych pracowników do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” w jednostce zlecającej wykonanie umowy, związanej z dostępem do informacji niejawnych o tej klauzuli tajności.

Jaki dokument uprawnia do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” na spotkaniach?

Zgodnie z art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy dopuszczenie do pracy lub pełnienia służby albo zlecenie prac, związanych z dostępem do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” może nastąpić po pisemnym upoważnieniu przez kierownika jednostki organizacyjnej, jeżeli nie posiada się poświadczenia bezpieczeństwa.

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego podczas spotkań pisemne upoważnienie wydane przez właściwego kierownika jednostki organizacyjnej jednostki delegującej do udziału w tym spotkaniu stanowi odpowiednią podstawę do zapoznawania się z informacjami niejawnymi o klauzuli „zastrzeżone” przetwarzanymi podczas tego spotkania.

Kto upoważnia kierownika jednostki organizacyjnej do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”?

Art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy nie wskazuje wprost, na jakiej podstawie prawnej kierownik jednostki organizacyjnej będzie miał dostęp do klauzuli „zastrzeżone”. Mając jednak na względzie, iż to on jest podmiotem uprawnionym do wydawania pisemnych upoważnień do dostępu do takich informacji, należy wnioskować, iż ma on zapewniony dostęp do klauzuli „zastrzeżone” na mocy ustawy, bez konieczności wydawania odrębnego pisemnego upoważnienia, w którym sam siebie upoważniałby do tych informacji niejawnych. Należy jednak pamiętać, iż aby mieć dostęp do informacji niejawnych należy posiadać zaświadczenie o przeszkoleniu w zakresie ochrony informacji niejawnych.

Kto przeprowadza postępowanie sprawdzające wobec pełnomocników ochrony zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, w których przetwarzane są informacje niejawne jedynie do poziomu „zastrzeżone”, skoro ABW i SKW realizują tylko postępowania poszerzone?

Zgodnie z art. 21 ust. 4 ustawy dopuszczenie do pracy lub pełnienia służby na stanowiskach albo zlecenie prac związanych z dostępem danej osoby do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”, może nastąpić po pisemnym upoważnieniu przez kierownika jednostki organizacyjnej, jeżeli nie posiada ona poświadczenia bezpieczeństwa i po odbyciu szkolenia w zakresie ochrony informacji niejawnych. Zasada ta nie odnosi się jednak do pełnomocników

ochrony, ich zastępców lub kandydatów na te stanowiska, gdyż zgodnie z art. 14 ust. 3 pkt 3 ustawy osoby zajmujące te stanowiska (niezależnie od stopnia tajności dokumentów przetwarzanych w jednostkach, w których są oni zatrudnieni) muszą posiadać odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW albo SKW. W związku zaś z tym, że ABW i SKW realizują tylko poszerzone postępowania sprawdzające (art. 23 ust. 2 ustawy), tylko taki rodzaj procedury może być przeprowadzony wobec pełnomocników ochrony, ich zastępców oraz kandydatów na te stanowiska (mówi o tym art. 22 ust. 1 pkt 2 lit. b) ustawy, zgodnie z którym wobec w/wym. osób przeprowadza się poszerzone postępowanie sprawdzające). Dotyczyć to będzie również tych pełnomocników, którzy są lub będą zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych przetwarzających informacje niejawne tylko o klauzuli „zastrzeżone”. W takiej sytuacji, we wniosku o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wobec tych osób, kierownik jednostki organizacyjnej powinien wskazać, iż mają oni mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”. W związku jednak z tym, iż będzie wobec nich realizowane poszerzone postępowanie sprawdzające osoby te będą zobligowane wypełnić ankietę bezpieczeństwa osobowego w zakresie wymaganym dla realizacji takiego właśnie postępowania, tj. w części I-VI. W sytuacji zakończenia postępowania sprawdzającego w sposób, o którym mowa w art. 28 pkt 1 ustawy, osoba sprawdzana otrzyma poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne” (rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów poświadczeń bezpieczeństwa - Dziennik Ustaw Nr 258 pozycja 1752 - nie przewiduje bowiem wzoru poświadczenia upoważniającego do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone”).

Jakie warunki musi spełniać komornik sądowy przetwarzający informacje niejawne o klauzuli „zastrzeżone” w związku z pozyskiwaniem danych ze zbioru PESEL?

W związku z tym, że ustawa ma zastosowanie również do komorników sądowych, to komornicy przetwarzający informacje niejawne, jako kierownicy jednostek organizacyjnych w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy, odpowiadają za ich ochronę. Tym samym komornik sądowy winien powołać podlegającego mu bezpośrednio pełnomocnika ochrony, który zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy, zobowiązany będzie zapewnić przestrzeganie w jednostce organizacyjnej przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone”, komornikowi sądowemu, jako kierownikowi jednostki organizacyjnej, przysługuje z mocy ustawy, zaś pracownikom kancelarii komorniczej upoważnienia, o których mowa w art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy, wydaje komornik. Pełnomocnik ochrony kancelarii komorniczej, czy też kandydat na to stanowisko, pomimo przetwarzania w jednostce organizacyjnej informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „zastrzeżone”, zobowiązany jest poddać się poszerzonemu postępowaniu sprawdzającemu realizowanemu przez ABW na wniosek komornika sądowego. We wniosku o wszczęcie takiej procedury komornik powinien wskazać, iż pełnomocnik ochrony ma mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”. W związku jednak z tym, iż wobec osoby sprawdzanej będzie realizowane poszerzone postępowanie sprawdzające, będzie ona zobligowana wypełnić ankietę bezpieczeństwa osobowego w zakresie wymaganym dla realizacji takiego właśnie postępowania, tj. w części I-VI. W sytuacji zakończenia postępowania sprawdzającego w sposób, o którym mowa w art. 28 pkt 1 ustawy, osoba sprawdzana otrzyma poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne”.

Szkolenie z zakresu ochrony informacji niejawnych przeprowadza:

wobec pełnomocnika ochrony zatrudnionego w kancelarii komorniczej - zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy - Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;

wobec osób zatrudnionych w kancelarii komorniczej - zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy - zatrudniony w kancelarii komorniczej pełnomocnik ochrony.

Jeżeli komornik nie zatrudnia w kancelarii innych osób, to nie ma obowiązku powoływać pełnomocnika ochrony. Wówczas dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” posiada z mocy ustawy, a szkolenie wobec niego prowadzi - zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 1 ustawy - Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

W przypadku konieczności dostępu do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą wyższą aniżeli „zastrzeżone”, komornik sądowy - jako samodzielny i samofinansujący się organ - podlega przepisom dot. bezpieczeństwa przemysłowego (rozdział dziewiąty ustawy).

Jak uzyskać poświadczenie bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy poświadczenie bezpieczeństwa jest wydawane po zakończeniu postępowania sprawdzającego z wynikiem pozytywnym.

Jeśli osoba ma mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”, to:

1. zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy, pełnomocnik ochrony przeprowadza wobec niej zwykłe postępowanie sprawdzające;
2. zgodnie jednak z art. 22 ust. 1 pkt 2 lit. b-d ustawy:

pełnomocnik ochrony, zastępca pełnomocnika ochrony oraz kandydaci na te stanowiska;
kierownik jednostki organizacyjnej, w której przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „poufne” lub wyższej;

osoby ubiegające się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez Rzeczpospolitą Polską

muszą poddać się poszerzonemu postępowaniu sprawdzającemu przeprowadzanemu przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy, jeśli osoba ma mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”, to musi poddać się poszerzonemu postępowaniu sprawdzającemu przeprowadzanemu przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Na jaki okres jest wydawane poświadczenie bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy poświadczenie bezpieczeństwa wydaje się na okres:

- 10 lat - w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”;
- 7 lat - w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „tajne”;
- 5 lat - w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne”.

Co oznacza pojęcie kaskady ważności poświadczenia bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych wyższej klauzuli tajności uprawnia do dostępu do informacji niejawnych o niższej klauzuli tajności, odpowiednio przez okresy na jakie wydaje się poświadczenia bezpieczeństwa uprawniające do dostępu do określonych klauzul tajności.

Pojęcie kaskady ważności poświadczenia bezpieczeństwa oznacza więc, że osoba, która ma poświadczenie bezpieczeństwa do klauzuli „ściśle tajne”, będzie mogła mieć dostęp do informacji niejawnych:

1. o klauzuli „tajne” przez 7 lat od dnia wydania;
2. o klauzuli „poufne” przez 10 lat od dnia wydania.

Zgodnie z art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy dokumentem uprawniającym do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” oprócz pisemnego upoważnienia kierownika jednostki organizacyjnej może być posiadanie ważnego poświadczenia bezpieczeństwa. Należy zatem wnioskować, iż ważne poświadczenie bezpieczeństwa będzie uprawniało do dostępu do klauzuli „zastrzeżone” przez 10 lat od dnia jego wydania.

Jaka jest różnica pomiędzy poświadczeniem bezpieczeństwa, a certyfikatem?

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy po zakończeniu postępowania sprawdzającego z wynikiem pozytywnym organ prowadzący postępowanie wydaje poświadczenie bezpieczeństwa. Poświadczenie bezpieczeństwa to dokument uprawniający do dostępu do informacji niejawnych o wskazanej w nim odpowiedniej klauzuli tajności, przez okres na jaki zostało wydane.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 i 2 ustawy środki ochrony elektromagnetycznej przeznaczone do ochrony informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub wyższej oraz urządzenia i narzędzia kryptograficzne podlegają badaniom i ocenie bezpieczeństwa w ramach certyfikacji prowadzonych przez ABW albo SKW.

Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy, ABW albo SKW na wniosek zainteresowanego podmiotu, przeprowadza certyfikację urządzenia lub narzędzia służącego do realizacji zabezpieczenia teleinformatycznego, przeznaczonego do ochrony informacji niejawnych.

Zgodnie z art. 50 ust. 4 ustawy ABW lub SKW wydaje certyfikaty ochrony elektromagnetycznej, ochrony kryptograficznej lub bezpieczeństwa teleinformatycznego, na okres nie krótszy niż 3 lata.

Certyfikat to dokument potwierdzający pozytywną ocenę bezpieczeństwa środków, urządzeń lub narzędzi przeznaczonych do ochrony informacji niejawnych.

Co to znaczy, że poświadczenie bezpieczeństwa jest odpowiednie?

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy pojęcie odpowiedniości poświadczenia bezpieczeństwa oznacza,

że uprawnia ono do dostępu do wymaganej klauzuli tajności i jest ważne.

Czy poświadczenie bezpieczeństwa wydane na podstawie art. 30 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych, np. policjantowi, jest odpowiednie?

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego ważne poświadczenie bezpieczeństwa wydane na podstawie art. 30 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (czyli poprzedniej ustawy) funkcjonariuszowi, żołnierzowi lub pracownikowi Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biuro Antykorupcyjnego oraz Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Granicznej i Służby Więziennej, nie jest w pełni odpowiednie.

Oznacza to, że w przypadku zakończenia pracy lub służby w służbach mundurowych np. przejście przez policjanta na emeryturę, to takie poświadczenie bezpieczeństwa w jednostkach sfery cywilnej pozostających we właściwości rzeczowej ABW będzie stanowiło podstawę dostępu tylko do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”, nawet jeśli zostało wydane do klauzuli „ściśle tajne”.

Natomiast w wymienionych wyżej organach i służbach wskazanych w art. 30 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych określenie zakresu odpowiedzialności takiego poświadczenia będzie uzależnione od uznania kierowników tych jednostek organizacyjnych.

W jakim zakresie są odpowiednie poświadczenia bezpieczeństwa wydane przez służby i instytucje wymienione w art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych?

Zgodnie z art. 29 ust. 5 ustawy poświadczenia bezpieczeństwa wydane w wyniku przeprowadzenia postępowań sprawdzających, o których mowa w art. 23 ust. 5 ustawy, zachowują ważność wyłącznie w okresie pracy lub służby w organie, który przeprowadził postępowanie sprawdzające.

Po zakończeniu służby lub pracy w służbach mundurowych np. po przejściu policjanta na emeryturę, wydane poświadczenie nie jest odpowiednie w żadnej innej jednostce organizacyjnej. Brak odpowiedzialności tych poświadczeń poza organem, który je wydał potwierdza także art. 34 ust. 1 in fine ustawy.

Jakie poświadczenia bezpieczeństwa są odpowiednie w przypadku podjęcia pracy, służby lub wykonywania prac zleconych w organach i służbach wymienionych w art. 23 ust. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych?

W ocenie ABW odpowiednie – w rozumieniu ustawy – w zakresie dostępu do informacji niejawnych osoby zatrudniającej się lub podejmującej służbę albo mającej wykonać prace zleczone w organie lub służbie wymienionej w art. 23 ust. 5 ustawy jest poświadczenie wydane przez tę służbę lub organ. Oznacza to, że poświadczenia bezpieczeństwa wydane w poprzednim miejscu pracy nie są odpowiednie. Odmienne – w ocenie ABW – powinny być traktowane jedynie poświadczenia wydane przez ABW oraz SKW. Należy bowiem mieć na względzie, że zgodnie z art. 23 ust. 4 i 5 ustawy ABW oraz SKW są zobowiązane do przeprowadzenia poszerzonych

postępowania sprawdzających wobec kierowników jednostek organizacyjnych oraz pełnomocników ochrony w tych podmiotach.

Czy poświadczenia bezpieczeństwa wydane na podstawie poprzedniej ustawy o ochronie informacji niejawnych (z 1999 r.) są ważne?

Zgodnie z art. 182 ustawy poświadczenia bezpieczeństwa wydane na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych zachowują ważność przez okres na jaki zostały wydane.

Zgodnie z art. 36 ust. 2a ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych poświadczenia bezpieczeństwa wydawane były na okres:

5 lat w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ ściśle tajne” ;

7 lat w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „tajne”;

10 lat w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”;

10 lat w przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”.

Warto pamiętać także o kaskadzie ważności poświadczeń bezpieczeństwa, zgodnie bowiem z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych oraz art. 29 ust. 4 ustawy poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych wyższej klauzuli tajności uprawnia do dostępu do informacji niejawnych o niższej klauzuli tajności, odpowiednio przez okresy, na jakie wydaje się poświadczenia bezpieczeństwa uprawniające do dostępu do określonych klauzul tajności.

Czy poświadczenie bezpieczeństwa, które zostało wydane w zwykłym postępowaniu sprawdzającym przez pełnomocnika ochrony kierownikowi jednostki organizacyjnej, w której przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „poufne” i wyższej, jest ważne?

Zgodnie z art. 182 ustawy poświadczenia bezpieczeństwa wydane na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych zachowują ważność przez okres na jaki zostały wydane.

A zatem mimo wymogu wynikającego z art. 22 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy, kierownik jednostki organizacyjnej, w której przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „poufne”, który będzie legitymował się ważnym poświadczeniem bezpieczeństwa do klauzuli „poufne” wydanym przez pełnomocnika ochrony na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. będzie miał dostęp do takich informacji niejawnych do czasu upływu ważności takiego poświadczenia.

Czy zawsze trzeba informować ABW o zatrudnieniu osoby posiadającej poświadczenie bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy kierownik jednostki organizacyjnej, w której zatrudniono na stanowisku, z którym może łączyć się dostęp do informacji niejawnych osobę legitymującą się odpowiednim poświadczeniem bezpieczeństwa, informuje w terminie 7 dni organ, który wydał

poświadczenie bezpieczeństwa oraz odpowiednio ABW lub SKW.

Ustawodawca nie przewidział wyjątków od tej zasady, więc jest to czynność obligatoryjna.

Co więcej, obowiązek informacyjny ciążyący na kierowniku jednostki organizacyjnej zapewnia prawidłowe funkcjonowanie systemu ochrony informacji niejawnych, poprzez weryfikację ważności poświadczeń bezpieczeństwa będących w obrocie prawnym.

Czy trzeba informować ABW o zatrudnieniu osoby posiadającej poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW?

Zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy kierownik jednostki organizacyjnej, w której zatrudniono na stanowisku, z którym może łączyć się dostęp do informacji niejawnych osobą legitymującą się odpowiednim poświadczeniem bezpieczeństwa, informuje w terminie 7 dni organ, który wydał poświadczenie bezpieczeństwa oraz odpowiednio ABW lub SKW.

W przypadku, gdy organem, który wydał poświadczenie bezpieczeństwa jest ABW, to przesyłając informację o zatrudnieniu osoby legitymującej się takim poświadczeniem, jednocześnie będzie spełniony wymóg odrębnego informowania ABW.

Co więcej, obowiązek informacyjny ciążyący na kierowniku jednostki organizacyjnej zapewnia prawidłowe funkcjonowanie systemu ochrony informacji niejawnych, poprzez weryfikację ważności poświadczeń bezpieczeństwa będących w obrocie prawnym.

Jakie są rodzaje postępowań sprawdzających?

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy wyróżnia się:

1. zwykłe postępowanie sprawdzające przeprowadzane przy stanowiskach i pracach związanych z dostępem do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”;
2. poszerzone postępowanie sprawdzające przeprowadzane:

przy stanowiskach i pracach związanych z dostępem do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”;

wobec pełnomocników ochrony, ich zastępców oraz kandydatów na te stanowiska;

wobec kierowników jednostek organizacyjnych, w których są przetwarzane informacje niejawne o klauzuli „poufne” lub wyższej;

wobec osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez RP.

Jakie podmioty są uprawnione do przeprowadzania postępowań?

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy zwykłe postępowanie sprawdzające przeprowadza pełnomocnik ochrony na pisemne polecenie kierownika jednostki organizacyjnej.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy poszerzone postępowanie sprawdzające przeprowadza odpowiednio ABW lub SKW na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby uprawnionej do obsady stanowiska lub zlecenia prac.

Zgodnie z art. 23 ust. 5 ustawy samodzielne postępowania sprawdzające, czyli zwykłe i poszerzone postępowania sprawdzające oraz kontrolne postępowania sprawdzające przeprowadzają Agencja Wywiadu, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służba Ochrony Państwa, Policja, Służba Więzienna, Służba Wywiadu Wojskowego, Straż Graniczna oraz Żandarmeria Wojskowa.

Do przeprowadzania jakich postępowań sprawdzających jest właściwa rzeczowo Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego?

Zgodnie z art. 10 ust. 3, w związku z art. 23 ust. 2 i ust. 3 ustawy Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego jest właściwa do przeprowadzania poszerzonych postępowań sprawdzających wobec:

osób mających mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”;
pełnomocników ochrony, zastępców pełnomocników ochrony oraz kandydatów na te stanowiska;

kierowników jednostek organizacyjnych, w których przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „poufne” lub wyższej;

osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez Rzeczpospolitą Polską;

wobec funkcjonariuszy i pracowników oraz osób ubiegających się o przyjęcie do służby lub pracy w ABW;

wobec osób wykonujących czynności zlecone lub ubiegających się o wykonywanie tych czynności na rzecz ABW;

wobec Szefa SKW, Szefa AW, Szefa CBA, Komendanta Służby Ochrony Państwa, Komendanta Głównego Policji, Dyrektora Generalnego Służby Więziennej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Inspektora Nadzoru Wewnętrznego oraz osób przewidzianych na te stanowiska;

pełnomocników ochrony, zastępców pełnomocników ochrony oraz osób przewidzianych na te stanowiska w SKW, AW, CBA, Służbie Ochrony Państwa, Policji, Służbie Więziennej oraz Straży Granicznej.

Czy ABW może nadal przeprowadzać postępowanie sprawdzające tylko do klauzuli „poufne”?

Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy możliwym jest, aby we wniosku kierowanym do ABW wskazać, iż poszerzone postępowanie sprawdzające było przeprowadzone tylko do klauzuli „poufne”.

Wniosek taki może dotyczyć jednak tylko:

pełnomocników ochrony, zastępców pełnomocników ochrony oraz kandydatów na te stanowiska;

kierowników jednostek organizacyjnych, w których przetwarzane są informacje niejawne o klauzuli „poufne”;

osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych o klauzuli odpowiadającej klauzuli „poufne” lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez Rzeczpospolitą Polską.

Czy przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego jest odpłatne?

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy poszerzone postępowania sprawdzające są odpłatne, gdy są przeprowadzane w ramach postępowania bezpieczeństwa przemysłowego wobec kierownika przedsiębiorcy, pełnomocnika ochrony i jego zastępcy u przedsiębiorcy, osób zatrudnionych w pionie ochrony u przedsiębiorcy, administratora systemu teleinformatycznego u przedsiębiorcy oraz innych osób wskazanych w kwestionariuszu bezpieczeństwa przemysłowego.

Zgodnie z art. 61 ust. 2 ustawy wysokość kosztów przeprowadzenia postępowań sprawdzających wobec przedsiębiorcy ustala w drodze rozporządzenia Prezes Rady Ministrów, uwzględniając, że wysokość kosztów nie powinna przekroczyć 7-krotności kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz.U. 2017r. , poz. 357).

Czy są podmioty zwolnione z ponoszenia opłat za przeprowadzenie postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy postępowania sprawdzające są płatne tylko, gdy są przeprowadzane w ramach postępowania bezpieczeństwa przemysłowego.

Postępowania sprawdzające dla pracowników instytucji państwowych i samorządowych oraz instytucji organizacji międzynarodowych (np. Rada Unii Europejskiej, Kwatera Główna NATO) prowadzone są nieodpłatnie.

Co w praktyce oznacza pojęcie rękojmi zachowania tajemnicy?

Zgodnie art. 2 pkt 2 ustawy rękojmią zachowania tajemnicy jest zdolność osoby do spełnienia ustawowych wymogów dla zapewnienia ochrony informacji niejawnych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem, stwierdzona w wyniku przeprowadzenia postępowania sprawdzającego.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy postępowanie sprawdzające ma na celu ustalenie, czy osoba sprawdzana daje rękojmię zachowania tajemnicy.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 i ust. 3 ustawy w toku postępowania sprawdzającego sprawdza się, czy wobec osoby nim objętej istnieją uzasadnione wątpliwości dotyczące między innymi:

powiązań z obcymi służbami specjalnymi albo organizacjami przestępczymi lub

wywrotowymi;

czy występują okoliczności pozwalające ją szantażować lub wywierać na nią presję;

czy osoba taka ukrywa w toku postępowania istotne informacje mające znaczenie dla ochrony informacji niejawnych;

czy jeśli osoba sprawdzana miała już wcześniej dostęp do informacji niejawnych, to czy właściwie z tymi informacjami postępowała;

czy osoba taka nie była prawomocnie skazana na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, jeżeli czyn, za który nastąpiło skazanie, wywołuje wątpliwości, o których mowa w art. 24 ust. 2 i ust. 3 ustawy;

czy majątek tej osoby ma odzwierciedlenie w uzyskiwanych dochodach;

czy osoba ta nie jest uzależniona od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych;

czy osoba nie cierpi na choroby bądź dolegliwości psychiczne, które uniemożliwiałyby jej właściwe postępowanie z informacjami niejawnymi.

Czy zawsze trzeba przeprowadzać postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy nie przeprowadza się postępowania sprawdzającego, jeżeli osoba, której ma ono dotyczyć, przedstawi ważne poświadczenie bezpieczeństwa odpowiednie do wymaganej klauzuli tajności. Zasada ta nie dotyczy jednak poświadczeń bezpieczeństwa wydanych w wyniku przeprowadzenia postępowania sprawdzającego na podstawie art. 23 ust. 5 ustawy.

Zgodnie z art. 34 ust. 10 ustawy nie przeprowadza się postępowania sprawdzającego wobec Prezydenta RP oraz osoby wybranej na ten urząd, Marszałka Sejmu, Marszałka Senatu, Prezesa oraz członków Rady Ministrów, Prezesa NBP, Prezesa NIK, sędziów, prokuratorów i ławników, Rzecznika Praw Obywatelskich, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, członka RPP, członka KRRiT, Prezesa IPN, Szefów Kancelarii, posłów, senatorów, asesorów.

Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy nie przeprowadza się postępowania sprawdzającego wobec osób zapoznających się z aktami spraw zawierających informacje niejawne w postępowaniu przed sądami i innymi organami, zwolnionych z obowiązku poddania się procedurze na podstawie przepisów odrębnych ustaw np. sędziowie, prokuratorzy, adwokaci.

Zgodnie z art. 34 ust. 6 ustawy nie przeprowadza się postępowania sprawdzającego wobec osób dopuszczonych do informacji niejawnych w stanie nadzwyczajnym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej lub Prezesa Rady Ministrów, każdego we własnym zakresie.

Zgodnie z art. 34 ust. 5 pkt 1 ustawy nie przeprowadza się postępowania sprawdzającego, gdy osoba legitymuje się pisemną zgodą wyrażoną w szczególnie uzasadnionych przypadkach na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych.

Czy można wyrazić zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 34 ust. 5 pkt 1 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach można wyrazić pisemną zgodę na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych osobie nieposiadającej odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 34 ust. 5 pkt 2 i art. 34 ust. 9 ustawy można wyrazić pisemną zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „poufne”, „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto postępowanie sprawdzające.

Kto wyraża zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 34 ust. 5 pkt 1 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach pisemną zgodę na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych o klauzuli „poufne”, „tajne” lub „ściśle tajne” osobie nieposiadającej odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa może wyrazić:

Szef Kancelarii Prezydenta RP;
Szef Kancelarii Sejmu;
Szef Kancelarii Senatu;
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
minister właściwy dla określonego działu administracji rządowej;
Prezes Narodowego Banku Polskiego;
Prezes Najwyższej Izby Kontroli;
kierownik urzędu centralnego,

a w przypadku ich braku odpowiednio

ABW albo SKW.

Zgodnie z art. 34 ust. 5 pkt 2 ustawy pisemną zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające może wyrazić:

Szef Kancelarii Prezydenta RP;
Szef Kancelarii Sejmu;
Szef Kancelarii Senatu;
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów;
minister właściwy dla określonego działu administracji rządowej;
Prezes Narodowego Banku Polskiego;
Prezes Najwyższej Izby Kontroli;
kierownik urzędu centralnego,

a w przypadku ich braku odpowiednio

ABW albo SKW.

Zgodnie z art. 34 ust. 9 ustawy pisemną zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „poufne” osobie, wobec której wszczęto zwykle postępowanie sprawdzające prowadzone przez pełnomocnika ochrony lub poszerzone postępowanie sprawdzające, prowadzone przez ABW może wyrazić kierownik jednostki organizacyjnej, w której ta osoba jest zatrudniona, pełni służbę lub wykonuje czynności zleczone.

W przypadku kierownika jednostki organizacyjnej, wobec którego prowadzone jest poszerzone postępowanie sprawdzające do klauzuli „poufne”, uprawnionymi do wydania zgody na dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne” również są ww. podmioty, gdyż zgodnie z zasadą argumentum a maiori ad minus, skoro ustawa zezwala podmiotom uprawnionym czynić więcej, wolno im także czynić mniej. Jeżeli zatem uprawnione podmioty mogą wydać zgodę na dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „tajne” i „ściśle tajne”, to tym bardziej mogą wydać taką zgodę do klauzuli „poufne”.

Czy w myśl art. 34 ust. 9 ustawy osoba, której kierownik jednostki organizacyjnej wydał zgodę na dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” może mieć dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” zarówno u Wykonawcy, jak i u Zamawiającego?

W opinii ABW zgoda, o której mowa w trybie art. 34 ust. 9 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. z 2010, Nr 182, poz. 1228), wydana przez kierownika jednostki przyjmującej zlecenie, stanowi podstawę do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” zarówno u Wykonawcy jak i Zamawiającego.

W jaki sposób informuje się o wyrażeniu zgody na udostępnienie informacji niejawnych?

Zgodnie z art. 34 ust. 7 ustawy, o fakcie wyrażenia pisemnej zgody:

w szczególnie uzasadnionych przypadkach na jednorazowe udostępnienie określonych informacji niejawnych osobie nieposiadającej odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa;

na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne” osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające

informuje się odpowiednio ABW lub SKW poprzez przekazanie kopii zgody.

Zgodnie z art. 34 ust. 9 w związku z art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy, o fakcie wyrażenia zgody na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „poufne” osobie, wobec której wszczęto postępowanie sprawdzające informuje się odpowiednio ABW lub SKW poprzez przekazanie karty informacyjnej.

Kto wyraża zgodę na udostępnienie informacji niejawnych wobec kierownika jednostki organizacyjnej, jeśli nie posiada on poświadczenia bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 34 ust. 5 pkt 2 ustawy osobie, wobec której wszczęto poszerzone

postępowanie sprawdzające (w tym kierownikowi jednostki organizacyjnej),
pisemną zgodę na udostępnienie informacji niejawnych o klauzuli „tajne” i „ściśle
tajne” wydaje właściwy rzeczowo podmiot, czyli:

Szef Kancelarii Prezydenta RP,
Szef Kancelarii Sejmu,
Szef Kancelarii Senatu,
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
Minister właściwy dla określonego działu administracji rządowej,
Prezes Narodowego Banku Polskiego,
Prezes Najwyższej Izby Kontroli,
kierownik urzędu centralnego.

a w przypadku ich braku odpowiednio

ABW albo SKW.

W przypadku kierownika jednostki organizacyjnej, wobec którego prowadzone jest poszerzone postępowanie sprawdzające do klauzuli „poufne”, uprawnionymi do wydania zgody na dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „poufne” również są ww. podmioty, gdyż zgodnie z zasadą argumentum a maiori ad minus, skoro ustawa zezwala podmiotom uprawnionym czynić więcej, wolno im także czynić mniej. Jeżeli zatem uprawnione podmioty mogą wydać zgodę na dostęp do informacji niejawnych oznaczonych klauzulą „tajne” i „ściśle tajne”, to tym bardziej mogą wydać taką zgodę do klauzuli „poufne”.

Podmioty ww. uprawnione są także do wydania zgody na podstawie art. 34 ust. 5 pkt 1 ustawy na jednorazowe udostępnienie kierownikowi jednostki organizacyjnej informacji niejawnych w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

W przypadku informacji niejawnych Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), Unii Europejskiej (EU) lub Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA) o klauzuli odpowiadającej klauzuli „poufne” lub wyższej stosowanej przez wymienione organizacje jedynym organem uprawnionym do wydania zgody na udostępnienie informacji jest, zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Zgoda może zostać wydana pod warunkiem spełnienia przez osobę ubiegającą się o jej wydanie określonych przez ww. organizacje międzynarodowe wymogów w zakresie udostępniania informacji niejawnych osobom nieposiadającym odpowiedniego poświadczenia bezpieczeństwa (m.in. uzależniających możliwość wydania takiej zgody od wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej, uzasadniającej udostępnienie informacji niejawnych w trybie szczególnym osobie zajmującej określone stanowisko lub pełniącej określoną funkcję).

Czy trzeba mieć obywatelstwo polskie, aby mieć dostęp do informacji niejawnych?

Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego nie mogą mieć dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 21 ust. 3 ustawy osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego mogą mieć

dostęp do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”, gdy:

zajmują stanowiska związane z kierowaniem wykonywania lub bezpośrednim wykonaniem przez przedsiębiorcę umowy związanej z dostępem do informacji niejawnych albo wykonujących zadania na rzecz obronności lub bezpieczeństwa państwa, związane z dostępem do informacji niejawnych u przedsiębiorcy;

w imieniu przedsiębiorcy, o którym mowa wyżej, uczestniczą w czynnościach zmierzających do zawarcia umowy;

są zatrudnione w pionie ochrony przedsiębiorcy, o którym mowa wyżej, z wyjątkiem pełnomocnika ochrony oraz jego zastępcy.

Należy zatem wnioskować, iż w przypadku dostępu do klauzuli „zastrzeżone” lub „poufne” wymóg posiadania obywatelstwa polskiego nie występuje.

Czy osoba ubiegająca się o dostęp do informacji niejawnych może samodzielnie skierować wniosek do ABW o przeprowadzenie wobec niej postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy ABW przeprowadza poszerzone postępowanie sprawdzające na pisemny wniosek kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby uprawnionej do obsady stanowiska lub zlecenia prac.

Osoba ubiegająca się o dostęp do informacji niejawnych, która nie jest kierownikiem jednostki organizacyjnej lub osobą uprawnioną do obsady stanowiska lub zlecenia prac, nie jest zatem umocowana do samodzielnego kierowania wniosku o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego.

Ponadto zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy przedsiębiorca wykonujący działalność jednoosobowo i osobiście może samodzielnie wnioskować do ABW o przeprowadzenie wobec niego poszerzonego postępowania sprawdzającego. W tym przypadku należy uiścić stosowną opłatę (zwrot kosztów).

Czy istnieje wzór wniosku o wszczęcie poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Przepisy ustawy nie przewidują [wzoru wniosku o wszczęcie postępowania sprawdzającego](#). W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego powinien on zawierać:

1. oznaczenie jednostki organizacyjnej wnioskującej o wszczęcie postępowania;
2. datę i miejsce wydania;
3. podstawę prawną;
4. określenie klauzuli tajności, do której osoba sprawdzana ma mieć dostęp;
5. imię (imiona), nazwisko, PESEL i imię ojca osoby sprawdzanej;
6. pieczętkę i podpis kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby upoważnionej do obsady stanowiska lub zlecenia prac;
7. załącznik w postaci koperty zawierającej wypełnioną przez osobę sprawdzaną ankietę bezpieczeństwa osobowego lub samej wypełnionej przez osobę sprawdzaną ankiety

bezpieczeństwa osobowego.

Należy podkreślić, iż osoba sprawdzana może samodzielnie przesłać wypełnioną ankietę bezpieczeństwa osobowego do ABW i wówczas nie będzie ona stanowiła załącznika do przedmiotowego wniosku.

Do kogo konkretnie kierowany jest wniosek o wszczęcie poszerzonego postępowania sprawdzającego?

<https://bip.abw.gov.pl/bip/informacje-niejawne-1/nadzor-nad-systemem-oc/organizacja-ochrony-i-n/145,dok.html#2a>

Kiedy należy kierować wniosek o przeprowadzenie kolejnego postępowania sprawdzającego wobec osoby, której kończy się ważność poświadczenia bezpieczeństwa?

W opinii ABW zawarty w art. 32 ust. 1 ustawy zapis o konieczności przekazania wniosku o przeprowadzenie kolejnego postępowania sprawdzającego „co najmniej na 6 miesięcy” przed upływem terminu ważności poświadczenia bezpieczeństwa, należy interpretować – biorąc pod uwagę wykładnię systemową, celowościową, funkcjonalną oraz logiczną cyt. przepisu – jako okres pomiędzy 12 a 6 miesięcy przed upływem terminu ważności wydanego wcześniej danej osobie poświadczenia bezpieczeństwa. Za dodatkowy argument przemawiający za taką interpretacją można uznać choćby wskazany w art. 33 ust. 10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych zawity termin realizacji kontrolnego postępowania sprawdzającego, który wynosi właśnie 12 miesięcy. Z kolei celowościowa (teleologiczna) i funkcjonalna wykładnia cyt. przepisu nie pozwala na przyjęcie absolutnej dowolności interpretacji terminu „co najmniej”, ponieważ oznaczałoby to, że dopuszczono by do występowania z wnioskiem o wydanie poświadczenia bezpieczeństwa niezwłocznie po wydaniu poprzedniego poświadczenia bezpieczeństwa, co nie znajduje żadnego uzasadnienia na gruncie przepisów ustawy.

Czy istnieje wzór polecenia wszczęcia zwykłego postępowania sprawdzającego?

Przepisy ustawy nie przewidują [wzoru polecenia wszczęcia zwykłego postępowania sprawdzającego](#).

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego powinien on zawierać:

1. oznaczenie jednostki organizacyjnej;
2. datę i miejsce wydania;
3. podstawę prawną;
4. wskazanie klauzuli „poufne”, do której osoba sprawdzana ma mieć dostęp;
5. imię (imiona), nazwisko, PESEL i imię ojca osoby sprawdzanej;
6. pieczętkę i podpis kierownika jednostki organizacyjnej.

Kto wnioskuje o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego wobec kierownika jednostki organizacyjnej?

Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy ABW przeprowadza poszerzone postępowanie sprawdzające na pisemny wniosek kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby uprawnionej do obsady stanowiska lub zlecenia prac.

Chociaż przepisy ustawy nie wskazują wprost, to należy wnioskować, iż to sam kierownik jednostki organizacyjnej wnioskuje do ABW o przeprowadzenie wobec niego poszerzonego postępowania sprawdzającego uprawniającego do dostępu do określonej we wniosku klauzuli tajności.

Ponadto zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy przedsiębiorca wykonujący działalność jednoosobowo i osobiście może samodzielnie wnioskować do ABW o przeprowadzenie wobec niego poszerzonego postępowania sprawdzającego do określonej we wniosku klauzuli tajności. W tym przypadku należy uiścić stosowną opłatę (zwrot kosztów).

Kto przeprowadza postępowanie sprawdzające wobec zastępcy kierownika jednostki organizacyjnej?

Odpowiedź na powyższe pytanie uzależniona jest od tego, do jakich informacji niejawnych ma mieć dostęp zastępca kierownika jednostki organizacyjnej.

W przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzulach „tajne” lub „ściśle tajne” poszerzone postępowanie sprawdzające przeprowadzi, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228) ABW albo SKW na pisemny wniosek kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby uprawnionej do obsady stanowiska lub zlecenia prac.

W przypadku dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne”, zwykłe postępowanie sprawdzające wobec zastępcy kierownika jednostki organizacyjnej, zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy, przeprowadzi pełnomocnik ochrony w danej jednostce organizacyjnej, na pisemne polecenie kierownika tej jednostki.

Dopuszczenie do informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” nie wymaga poddania się postępowaniu sprawdzającemu. W takim przypadku podstawą dostępu jest upoważnienie uzyskane przez kierownika jednostki organizacyjnej na podstawie art. 21 ust. 4 pkt 1 ustawy.

Jaka data rozpoczyna postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 24 ust. 6 pkt 1 ustawy data rozpoczęcia zwykłego postępowania sprawdzającego wyznaczana jest od dnia złożenia do pełnomocnika ochrony wypełnionej ankiety bezpieczeństwa osobowego. Warty podkreślenia jest, iż zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy, aby pełnomocnik ochrony mógł wszcząć postępowanie musi on działać na podstawie polecenia przeprowadzenia zwykłego postępowania wydanego przez kierownika jednostki organizacyjnej.

Zgodnie z art. 24 ust. 6 pkt 2 ustawy data rozpoczęcia poszerzonego postępowania sprawdzającego wyznaczana jest od dnia złożenia wniosku o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wraz z wypełnioną ankietą bezpieczeństwa osobowego. Jeżeli osoba sprawdzana

zdecyduje się na samodzielne przekazanie ankiety do ABW, to data wszczęcia postępowania wyznaczana jest od dnia otrzymania obu dokumentów. Wyjątkiem od tej reguły jest rozpoczęcie postępowania wobec osoby zatrudnionej u przedsiębiorcy lub osoby prowadzącej działalność jednoosobowo i osobiście. Datą wszczęcia jest data wpłynięcia na rachunek bankowy ABW kwoty zwrotu kosztów, o których mowa w art. 61 ust. 1 ustawy.

Czy jest określony czas na wypełnienie ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Z art. 24 ust. 6 ustawy nie wynika wprost, czy ankieta bezpieczeństwa osobowego powinna być wypełniona w określonym czasie.

Zgodnie jednak z art. 3 ustawy, mając na względzie zasadę szybkości postępowania wynikającą z art. 12 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) dopuszczalnym staje się wyznaczenie osobie sprawdzanej terminu do wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego. Termin ten jednak nie będzie wiążący.

Ponadto w opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, skoro art. 24 ust. 6 ustawy określa, w jakim terminie ma być zakończone postępowanie sprawdzające, to zasadnym byłoby także wyznaczenie terminu na wypełnienie ankiety, która staje się przedmiotem ustaleń w toku postępowania. Należy jednak pamiętać, iż taki termin będzie jedynie terminem instrukcyjnym, niewiążącym.

W jaki sposób wyraża się zgodę na przeprowadzenie postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 24 ust. 8 ustawy przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wymaga pisemnej zgody osoby, której ma dotyczyć.

Treść oświadczenia o wyrażeniu zgody na przeprowadzenie postępowania sprawdzającego znajduje się na ostatniej stronie ankiety bezpieczeństwa osobowego. Zgodę wyraża się poprzez podpisanie ankiety bezpieczeństwa osobowego.

Czy można odmówić wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Zgodnie z art. 24 ust. 8 ustawy przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wymaga pisemnej zgody osoby, której ma dotyczyć. Zgodę wyraża się poprzez podpisanie ostatniej strony ankiety bezpieczeństwa osobowego.

Należy wnioskować, iż udział w postępowaniu sprawdzającym jest dobrowolny, uzależniony od wyrażenia zgody przez osobę, która ma być sprawdzona. Możliwym staje się więc odmówienie wypełnienia i podpisania ankiety, co skutkuje brakiem wszczęcia postępowania sprawdzającego i pozostawieniem sprawy bez rozpatrzenia.

Czy ankiecie bezpieczeństwa osobowego nadaje się klauzulę tajności?

Zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy ankieta po wypełnieniu stanowi tajemnicę prawnie chronioną i podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „poufne” w przypadku poszerzonego postępowania sprawdzającego lub „zastrzeżone” w przypadku zwykłego postępowania sprawdzającego.

Ankiecie ani formalnie, ani materialno-technicznie nie będzie nadana odpowiednia klauzula tajności. W rozumieniu ustawy będzie ona dokumentem jawnym, jednak chronionym (20-letni okres przechowywania, ograniczony dostęp) tak, jakby zawierała informacje niejawne.

Co przesądza o tym, że ankiecie nie trzeba nadawać klauzuli tajności zgodnie z przepisami ustawy?

Nie ma żadnych podstaw do automatycznego uznawania informacji zawartych w ankiecie bezpieczeństwa osobowego za informacje niejawne, w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych. Teoretycznie może oczywiście wystąpić sytuacja, że ankieta będzie zawierać informacje niejawne. O ewentualnym nadaniu odpowiedniej klauzuli tajności decyduje osoba podpisująca ten dokument, w sytuacji, gdy wystąpi jakakolwiek przesłanka zawarta w art. 5 ust. 1-4 ustawy, np. gdy ankietę wypełnia oficer realizujący zadania operacyjno-rozpoznawcze.

Opinia powyższa zgodna jest z intencjami twórców ustawy, którzy w uzasadnieniu do projektu przesłanego do Sejmu wskazali, że: Ochronie określonej przepisami ustawy powinny podlegać tylko takie informacje, których ujawnienie przyniosłoby szkody interesom państwa, gdyż sposób postępowania z informacjami dotyczącymi obywateli i jednostek organizacyjnych, a objętymi tajemnicami różnego rodzaju, jest przewidziany w innych ustawach normujących te tajemnice.

Intencja powyższa znalazła swój wyraz w art. 24 ust. 10 ustawy, zgodnie z którym „ankieta po wypełnieniu stanowi tajemnicę prawnie chronioną (a nie informację niejawną w rozumieniu ustawy !) i podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności "poufne" w przypadku poszerzonego postępowania sprawdzającego lub "zastrzeżone" w przypadku zwykłego postępowania sprawdzającego. Wzór ankiety wraz z instrukcją jej wypełnienia stanowi załącznik do ustawy”.

Należy także wskazać, że ustawodawca był konsekwentny w tej kwestii i na wzorze ankiety stanowiącym załącznik do ustawy brak jest, w przeciwieństwie do wzoru obowiązującego poprzednio, wskazania, że po wypełnieniu nadaje się odpowiednią klauzulę tajności.

Nie oznacza to oczywiście, że dane zawarte w ankiecie, której nie nadano klauzuli tajności nie podlegają ochronie. Należy wskazać, że ankieta wchodzi w skład akt postępowania sprawdzającego, które udostępniane są wyłącznie w przypadkach określonych w art. 72 ust. 1 i ust. 3-4 ustawy. Należy także w tym kontekście pamiętać o odpowiedzialności karnej za popełnienie czynu określonego w art. 266 § 1 kk („Kto, wbrew przepisom ustawy lub przyjętemu na siebie zobowiązaniu, ujawnia lub wykorzystuje informację, z którą zapoznał się w związku z pełnioną funkcją, wykonywaną pracą, działalnością publiczną, społeczną, gospodarczą lub naukową, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”).

Co może zrobić pełnomocnik ochrony w przypadku, gdy osoba sprawdzana po wypełnieniu ankiety bezpieczeństwa osobowego nada jej klauzulę tajności?

Zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy ankieta po wypełnieniu stanowi tajemnicę prawnie chronioną i podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „poufne” w przypadku poszerzonego postępowania sprawdzającego lub „zastrzeżone” w przypadku zwykłego postępowania sprawdzającego. Ankiecie ani formalnie, ani materialnie-technicznie nie będzie nadana odpowiednia klauzula tajności.

W przypadku jednak, gdy osoba sprawdzana uprawniona do nadawania klauzuli tajności, czyli osoba, wobec której przeprowadzane jest kolejne postępowanie sprawdzające i ma ona jeszcze ważne poświadczenie bezpieczeństwa, po wypełnieniu nada ankiecie bezpieczeństwa osobowego klauzulę tajności, to należy sprawdzić, czy rzeczywiście zostały w niej zawarte informacje niejawne np. osoba wskaże, że pracuje w wywiadzie skarbowym i wykonuje czynności operacyjno-rozpoznawcze, a takie dane oznaczane są klauzulą „ściśle tajne”. Jeśli zawarte w ankiecie dane są informacjami niejawnymi, to w opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego dopuszczalnym jest, aby ankieta miała nadaną klauzulę tajności.

Jeżeli w ankiecie bezpieczeństwa osobowego nie znajdują się jednak informacje niejawne, a mimo to, osoba sprawdzana nadała klauzulę tajności, to w opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, taki dokument nie będzie stanowił informacji niejawnej w rozumieniu ustawy.

Zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych, to od treści, a nie od formy zależy czy dokument zawiera informacje niejawne. Samo umieszczenie na dokumencie klauzuli tajności, nie czyni z niego dokumentu niejawnego w rozumieniu ustawy.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy, gdy osoba sprawdzana nada ankiecie klauzulę tajności, to jej przełożony będzie mógł wyrazić pisemną zgodę na zniesienie takiej klauzuli.

Ponadto zgodnie z art. 181 ust. 1 ustawy, kierownik jednostki organizacyjnej przeprowadzi, w terminie 36 miesięcy od wejścia w życie ustawy, przeglądu wytworzonych w podległej jednostce organizacyjnej materiałów zawierających informacje niejawne w celu ustalenia, czy spełniają ustawowe przesłanki ochrony na podstawie ustawy.

Taki przegląd będzie również przeprowadzany wobec ankiet bezpieczeństwa osobowego, którym przed dniem 2 stycznia 2011 r. nadano klauzulę tajności. Kierownik jednostki organizacyjnej będzie mógł w razie potrzeby znieść nadaną ankiecie klauzulę tajności.

Gdzie można znaleźć wzór ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy wzór ankiety stanowi załącznik do ustawy.

Czy jest instrukcja wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy instrukcja wypełnienia ankiety stanowi załącznik do ustawy.

Czy są wskazówki dotyczące wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego?

ABW opracowała wskazówki ([ogólne](#) i [szczegółowe](#)) dotyczące wypełnienia ankiety, które stanowią materiał pomocniczy dla osób poddających się postępowaniu sprawdzającemu.

Czy przy dostępie do klauzuli „poufne” wypełnia się całą ankietę bezpieczeństwa osobowego?

Zgodnie z pkt 11 instrukcji wypełnienia ankiety, która stanowi załącznik do ustawy, osoby objęte zwykłym postępowaniem sprawdzającym nie wypełniają części V, VI i VII ankiety.

Zgodnie z pkt 12 instrukcji wypełnienia ankiety, która stanowi załącznik do ustawy, osoby wobec których będzie przeprowadzane poszerzone postępowanie sprawdzające do klauzuli „poufne” nie wypełniają części VII ankiety.

W jakim zakresie wypełniają ankietę bezpieczeństwa osobowego osoby ubiegające się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych?

Wobec osób ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez RP, ABW przeprowadza poszerzone postępowanie sprawdzające, nawet jeśli osoby te ubiegają się jedynie o dostęp do informacji niejawnych o klauzulach „NATO Confidential” i/lub „Confidential UE/EU Confidential”, których polskim odpowiednikiem jest klauzula „poufne”. Osoby, wobec których kierowane są do ABW wnioski o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego w celu wydania poświadczenia bezpieczeństwa organizacji międzynarodowej, upoważniającego do dostępu do informacji niejawnych o klauzulach „NATO Confidential” i/lub „CONFODENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL” (których polskim odpowiednikiem jest klauzula „poufne”) albo „NATO Secret” lub „SECRET UE/EU SECRET” (których polskim odpowiednikiem jest klauzula „tajne”), są zobowiązane wypełnić sześć części ankiety bezpieczeństwa osobowego, a więc także części V (dotyczącą stanu zdrowia) i VI (dotyczącą sytuacji finansowej).

Osoby, wobec których kierowane są do ABW wnioski o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego w celu wydania poświadczenia bezpieczeństwa organizacji międzynarodowej, upoważniającego do dostępu do informacji niejawnych o klauzulach „Cosmic top secret” (NATO) lub „TRES SECRET UE/EU TOP SECRET” (których polskim odpowiednikiem jest klauzula „ściśle tajne”), są zobowiązane wypełnić wszystkie siedem części ankiety bezpieczeństwa osobowego (a więc również część VII ankiety, dotyczącą osób polecających).

Jeżeli osoby ubiegające się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych posiadają ważne krajowe poświadczenia bezpieczeństwa, wydane przez ABW lub SKW, wypełnienie ankiety bezpieczeństwa osobowego nie jest wymagane. Kolejne postępowanie sprawdzające jest wówczas prowadzone na podstawie wniosku o wydanie poświadczenia bezpieczeństwa organizacji międzynarodowej (które będzie upoważniać jego posiadacza do dostępu do informacji niejawnych międzynarodowych o klauzuli nie wyższej, niż wskazana na posiadanym już poświadczeniu krajowym) oraz pisemnej zgody osoby mającej podlegać takiemu postępowaniu (każde postępowanie przed wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa może być prowadzone tylko za zgodą osoby sprawdzanej, a ponieważ zgoda taka zawarta jest na ostatniej stronie ankiety bezpieczeństwa osobowego, to osoby niewypełniające ankiety muszą wyrazić tę zgodę w formie pisemnej na odrębnej karcie).

Ponadto osoba sprawdzana powinna wraz ze zgodą na prowadzenie postępowania dołączyć pisemne oświadczenie dotyczące braku zmian w zakresie danych podanych wcześniej w ankiecie w stosunku do chwili złożenia takiego oświadczenia (a w przypadku, gdy takie zmiany miały miejsce, należy je opisać według schematu poszczególnych części i punktów ankiety).

Wypełnienie nowej ankiety bezpieczeństwa osobowego wymagane jest natomiast, jeżeli osoba posiadająca ważne krajowe poświadczenie bezpieczeństwa, wydane przez ABW lub SKW, ubiega się o dostęp do informacji niejawnych międzynarodowych o klauzuli wyższej, niż wskazana na poświadczeniu krajowym.

Wypełnienie nowej ankiety bezpieczeństwa osobowego wymagane jest także w sytuacji, w której dana osoba nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa upoważniającego do informacji niejawnych krajowych, legitymuje się natomiast poświadczeniem bezpieczeństwa upoważniającym do dostępu do informacji niejawnych organizacji międzynarodowej, innej niż ta, o dostęp do informacji której się ubiega. Sytuacja taka będzie miała miejsce np., jeśli ktoś posiada poświadczenie bezpieczeństwa osobowego upoważniające do dostępu do informacji niejawnych NATO (nie posiada przy tym „poświadczenia krajowego”) i ubiega się o dostęp do informacji niejawnych Unii Europejskiej.

Osoby posiadające wydane na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych poświadczenie bezpieczeństwa upoważniające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „poufne” lub poświadczenie międzynarodowe, upoważniające do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli będącej jej odpowiednikiem (a więc „NATO Confidential” oraz „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL”), a ubiegające się o wydanie poświadczenia międzynarodowego upoważniającego do dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „NATO Secret” lub wyższej i/lub „SECRET UE/EU SECRET” lub wyższej, muszą wypełnić nową ankietę bezpieczeństwa osobowego.

W jaki sposób pełnomocnik ochrony może przekazywać wypełnione ankiety bezpieczeństwa osobowego do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w celu przeprowadzenia poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 24 ust. 10 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228) ankieta po wypełnieniu stanowi tajemnicę prawnie chronioną i podlega ochronie przewidzianej dla informacji niejawnych o klauzuli „poufne” w przypadku poszerzonego postępowania sprawdzającego lub „zastrzeżone” w przypadku zwykłego postępowania sprawdzającego. Oznacza to, że ankiety bezpieczeństwa osobowego wypełnione na potrzeby poszerzonego postępowania sprawdzającego, mimo, iż nierejestrowane w ewidencjach właściwych dla dokumentów niejawnych, powinny być dostępne jedynie dla osób posiadających odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa i należy je przechowywać zgodnie ze środkami ochrony fizycznej przyjętymi dla ochrony informacji niejawnych o klauzuli „poufne”.

W przypadku przesyłania takich ankiet należy stosować zasady, jakie zostały określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie nadawania, przyjmowania, przewożenia, wydawania i ochrony materiałów zawierających informacje niejawne (Dz.U. z 2011 r., Nr 271, poz. 1603). Zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia przekazania wypełnionych ankiet do ABW można dokonać za pośrednictwem „operatora pocztowego” oraz innych podmiotów prowadzących działalność w zakresie usług pocztowych, jako przesyłki polecane lub z zadeklarowaną zawartością. § 5 rozporządzenia stanowi także, iż przesyłka może być przekazana bez pośrednictwa przewoźnika jeżeli jest zabezpieczona przed zniszczeniem oraz dostępem osób nieuprawnionych. Pełnomocnik ochrony może zatem osobiście przekazać wypełnione ankiety na biuro podawcze ABW. Przesyłane lub przewożone ankiety powinny jednak być odpowiednio zabezpieczone zgodnie z § 8 rozporządzenia.

Z uwagi na fakt, iż ankiety nie są informacjami niejawnymi, [nie ma obowiązku oznaczania ani](#)

[ankiety](#) ani koperty klauzulą tajności.

Komu ABW odsyła nieprawidłowo wypełnioną ankietę w poszerzonym postępowaniu sprawdzającym?

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w przypadku nieprawidłowego wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego w poszerzonym postępowaniu sprawdzającym, należy w pierwszej kolejności wezwać osobę sprawdzaną do uzupełnienia braków formalnych.

Jeżeli uzupełnienie braków formalnych nie będzie możliwe w ten sposób, wówczas nieprawidłowo wypełniona ankietą będzie odsyłana imiennie osobie sprawdzanej:

na adres domowy podany w ankiecie;

lub na adres wnioskodawcy poszerzonego postępowania sprawdzającego.

Czy ABW będzie informowało pełnomocnika ochrony o odesłaniu osobie sprawdzanej nieprawidłowo wypełnionej ankiety w poszerzonym postępowaniu sprawdzającym?

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w przypadku nieprawidłowego wypełnienia ankiety bezpieczeństwa osobowego w poszerzonym postępowaniu sprawdzającym i odesłaniu jej osobie sprawdzanej nie ma podstaw do informowania o tym fakcie pełnomocnika ochrony.

Jakie dane na temat ukończonych szkół i kursów należy podać w pkt. 3.3. części III „Dane dotyczące historii życia zawodowego i osobistego”?

W części III w pkt 3.3. ankiety należy podać dane dotyczące:

szkół - NIE TYLKO ZAGRANICZNYCH - ukończonych po 18 roku życia albo ostatniej ukończonej szkoły, jeżeli osoba wypełniająca ankietę ukończyła ją przed 18 rokiem życia;

kursów zagranicznych, ukończonych po 18 roku życia;

szkół - NIE TYLKO ZAGRANICZNYCH - w których osoba wypełniająca ankietę uczy się w momencie wypełniania ankiety;

kursów zagranicznych, na które uczęszcza osoba wypełniająca ankietę w momencie jej wypełniania.

Użyte w części III w pkt 3.3. ankiety określenie „ZAGRANICZNYCH” należy odnosić tylko do „kursów”, a nie do szkół.

Czy mimo zatarcia skazania należy podawać w ankiecie bezpieczeństwa osobowego, że było się prawomocnie skazanym?

Zgodnie z art. 106 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997, Nr 88, poz. 553

z późn. zm.) zatarcie skazania polega na tym, że z chwilą jego nastąpienia skazanie uważa się za niebyłe, a wpis o skazaniu usuwa się z rejestru skazanych.

Skazany uważany jest za niekaranego i może sam składać potwierdzające ten fakt oświadczenia woli. Nie można też wobec takiej osoby stosować ograniczeń, które prawo łączy z faktem skazania.

W postępowaniu sprawdzającym osoba sprawdzana nie jest zobowiązana do informowania o wyrokach, jakie wobec niej zapadły, jeżeli uległy one zatarciu.

Wyjątek stanowią skazania wynikające ze stanu nietrzeźwości lub odurzenia. W przypadku takiego skazania, nawet jeśli wyrok uległ już zatarciu należy zawrzeć stosowną informację w ankiecie w Części V: Dane dotyczące stanu zdrowia w punkcie 6 i 6.1.

Jak pełnomocnik ochrony ma weryfikować odpowiedź osoby sprawdzanej w pkt 1 IV części ankiety bezpieczeństwa osobowego?

W przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących prawdziwości odpowiedzi w pkt 1 IV części ankiety bezpieczeństwa osobowego dotyczącej ewentualnej pracy lub tajnej współpracy z organami bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz o treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007, Nr 63, poz. 425 z późn. zm.), pełnomocnik ochrony może zwrócić się o ich wyjaśnienie do ABW w ramach sprawdzeń w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie.

Czy osoba objęta zwykłym postępowaniem sprawdzającym musi drukować wszystkie strony ankiety bezpieczeństwa osobowego?

Osoba objęta zwykłym postępowaniem sprawdzającym nie musi wypełniać i drukować stron dotyczących części V, VI i VII ankiety bezpieczeństwa osobowego. Powinna jednak wydrukować i dołączyć do pozostałej wypełnionej części ankiety bezpieczeństwa osobowego, ostatnią stronę ankiety, na której składa czytelny podpis.

Jakie czynności są obligatoryjne w toku zwykłego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy do obligatoryjnych czynności w toku zwykłego postępowania sprawdzającego zalicza się:

1. sprawdzenie, w niezbędnym zakresie, w ewidencjach, rejestrach i kartotekach, w szczególności w [Krajowym Rejestrze Karnym](#), danych zawartych w ankiecie;
2. skierowanie do ABW pisemnego [wniosku o sprawdzenie danych zawartych w ankiecie w ewidencjach i kartotekach niedostępnych powszechnie](#).

Jakie czynności są fakultatywne w toku zwykłego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 25 ust. 5 i 6 ustawy do fakultatywnych czynności w toku zwykłego postępowania sprawdzającego zalicza się:

1. sprawdzenia w dostępnych zasobach informacyjnych (np. internet, akta osobowe w jednostce organizacyjnej);
2. rozmowę z osobą sprawdzaną;
3. wysłuchanie osoby sprawdzanej.

Jakie czynności są obligatoryjne w toku poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy do obligatoryjnych czynności w toku poszerzonego postępowania sprawdzającego zalicza się:

1. sprawdzenie, w niezbędnym zakresie, w ewidencjach, rejestrach i kartotekach, w szczególności w [Krajowym Rejestrze Karnym](#), danych zawartych w ankiecie;
2. sprawdzenie danych zawartych w ankiecie w ewidencjach i kartotekach niedostępnych powszechnie.

Jakie czynności są fakultatywne w toku poszerzonego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 26 ust. 1 i ust. 4-6 ustawy do fakultatywnych czynności w toku poszerzonego postępowania sprawdzającego zalicza się:

1. rozmowę z przełożonymi osoby sprawdzanej oraz z innymi osobami;
2. przeprowadzenie wywiadu w miejscu zamieszkania osoby sprawdzanej;
3. sprawdzenie stanu i obrotów na rachunku bankowym oraz zadłużenia osoby sprawdzanej, w szczególności wobec Skarbu Państwa;
4. rozmowę z osobą sprawdzaną;
5. wysłuchanie osoby sprawdzanej;
6. w przypadku wątpliwości wskazujących, że osoba sprawdzana może cierpieć na chorobę psychiczną lub inne zakłócenia czynności psychicznych ograniczających sprawność umysłową, mogących negatywnie wpłynąć na zdolność osoby sprawdzanej do wykonywania prac związanych z dostępem do informacji niejawnych lub też jest uzależniona od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych - zobowiązanie osoby sprawdzanej do poddania się specjalistycznym badaniom oraz udostępnienia wyników tych badań;
7. sprawdzenia w dostępnych zasobach informacyjnych (np. internet, akta osobowe w jednostce organizacyjnej);
8. w przypadku dostępu do klauzuli „ściśle tajne” lub adekwatnej klauzuli do „ściśle tajne”- rozmowę z trzema osobami polecającymi, wskazanymi przez osobę sprawdzaną w ankiecie.

Na czym polega wysłuchanie?

Zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy wysłuchanie daje osobie sprawdzanej możliwość osobistego ustosunkowania się do informacji wywołujących wątpliwości w toku postępowania sprawdzającego. Jest to korzystna dla osoby sprawdzanej czynność, której przeprowadzenie umożliwi jednoznaczne wyjaśnienie powstałych wątpliwości. Osoba sprawdzana może się stawić na wysłuchanie ze swoim pełnomocnikiem (nie mylić z pełnomocnikiem ochrony). Z przebiegu wysłuchania sporządza się protokół, który podpisują osoba prowadząca wysłuchanie, osoba wysłuchana oraz pełnomocnik, jeżeli w nim uczestniczył. Rozpoczynając wysłuchanie należy osobie sprawdzanej wskazać, jakie konkretnie wątpliwości legły u podstaw wysłuchania.

Czy zawsze przeprowadza się wysłuchanie?

Zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy wysłuchanie jest czynnością fakultatywną.

Zgodnie z art. 25 ust. 7 ustawy od czynności wysłuchania należy odstąpić, jeśli:

1. jego przeprowadzenie wiązałoby się z ujawnieniem informacji niejawnych;
2. postępowanie sprawdzające doprowadziło do niebudzącego wątpliwości ustalenia, że osoba sprawdzana nie daje rękojmi zachowania tajemnicy.

W postępowaniu poszerzonym odstępuje się od wysłuchania w przypadku wystąpienia wątpliwości o charakterze medycznym, ponieważ sprawdzany nie jest osobą, która w sposób obiektywny może ocenić swój stan zdrowia.

Czy istnieje wzór wniosku o sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie?

Przepisy ustawy nie przewidują [wzoru wniosku o sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie](#). W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wniosek powinien zawierać:

- imię i nazwisko osoby sprawdzanej;
- datę i miejsce urodzenia;
- miejsce zamieszkania i zameldowania;
- PESEL;
- imiona rodziców;
- nazwisko rodowe matki;
- oraz zapytanie czy ABW posiada informacje, które mają wpływ na wynik postępowania.

Z uwagi na fakt, że do wniosku nie dołącza się ankiety osoby sprawdzanej, to w przypadku jeśli konkretny wypełniony punkt(y) ankiety budzi wątpliwość, we wniosku powinna być informacja na ten temat.

W szczególności pełnomocnik ochrony powinien poinformować ABW, jeśli osoba sprawdzana zaznaczyła odpowiedź „TAK” w punktach 4 i 5 części IV ankiety.

Do kogo konkretnie kierowany jest wniosek o sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie?

<https://bip.abw.gov.pl/bip/informacje-niejawne-1/nadzor-nad-systemem-oc/organizacja-ochrony-i-n/145,dok.html#2a>

Czy sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie jest płatne?

Za sprawdzenie w kartotekach i ewidencjach niedostępnych powszechnie nie pobiera się opłat.

Na czym polega niewłaściwe postępowanie z informacjami niejawnymi?

Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 6 ustawy do niewłaściwego postępowania z informacjami niejawnymi dochodzi, jeżeli:

doprowadziło to bezpośrednio do ujawnienia informacji niejawnych osobom nieuprawnionym;

było to wynikiem celowego działania;

stwarzało realne zagrożenie ich nieuprawnionym ujawnieniem i nie miało charakteru incydentalnego;

dopuszczała się tego osoba szczególnie zobowiązana do ochrony informacji niejawnych na podstawie ustawy: pełnomocnik ochrony, jego zastępca lub kierownik kancelarii tajnej.

W jakim terminie należy przeprowadzić postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy wszystkie czynności przeprowadzone w toku postępowań sprawdzających powinny być zakończone przed upływem 3 miesięcy od dnia:

1. złożenia do pełnomocnika ochrony wypełnionej ankiety, lub
2. złożenia wniosku o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego wraz z wypełnioną ankietą.

Zgodnie z art. 24 ust. 7 ustawy w przypadku niedotrzymania terminu, na wniosek osoby sprawdzanej, organ prowadzący postępowanie informuje, o przewidywanym terminie zakończenia postępowania oraz – jeżeli nie naruszy to zasad ochrony informacji niejawnych – o powodach przedłużenia się postępowania.

Zarówno pełnomocnik ochrony, jak i ABW są zobowiązane do wykazania w toku postępowania szczególnej staranności, rzetelności i obiektywizmu, co zobowiązuje te organy do zakończenia

postępowania w możliwie najszybszym terminie. W praktyce najczęstszą przyczyną przekroczenia terminu postępowania jest przedłużanie się okresu oczekiwania na zapytania skierowane do instytucji zewnętrznych.

Zgodnie z art. 33 ust. 9 ustawy wszystkie czynności przeprowadzone w toku kontrolnych postępowań sprawdzających powinny być zakończone przed upływem 6 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Zgodnie z art. 33 ust. 10 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach niezakończenie kontrolnego postępowania sprawdzającego w terminie powoduje, że możliwym staje się jednorazowe jego przedłużenie o kolejne 6 miesięcy.

Zgodnie z art. 33 ust. 11 ustawy, gdy kontrolne postępowanie sprawdzające nie zostanie zakończone przed upływem 12 miesięcy od dnia jego wszczęcia, to kończy się ono decyzją o umorzeniu postępowania.

Czy termin w jakim należy przeprowadzić postępowanie sprawdzające jest wiążący?

Określony w art. 24 ust. 6 ustawy 3-miesięczny termin zakończenia postępowania sprawdzającego jest terminem instrukcyjnym, a nie terminem zawitym.

Zgodnie jednak z art. 24 ust. 7 ustawy w przypadku niedotrzymania terminu, na wniosek osoby sprawdzanej, organ prowadzący postępowanie informuje, o przewidywanym terminie zakończenia postępowania oraz – jeżeli nie naruszy to zasad ochrony informacji niejawnych – o powodach przedłużenia się postępowania.

Zgodnie z art. 33 ust. 11 ustawy wszystkie czynności przeprowadzone w toku kontrolnych postępowań sprawdzających powinny być zakończone najpóźniej przed upływem 12 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Gdy kontrolne postępowanie sprawdzające nie zostanie zakończone w tym terminie, to kończy się decyzją o umorzeniu postępowania. Jest to zatem termin zawity.

W jakich przypadkach zawieszają się postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy można zawiesić postępowanie sprawdzające w przypadku:

trwającej powyżej 30 dni choroby osoby sprawdzanej, uniemożliwiającej skuteczne przeprowadzenie postępowania sprawdzającego;

wyjazdu za granicę osoby sprawdzanej na okres przekraczający 30 dni;

gdy rozpatrzenie sprawy i wydanie decyzji zależy od wcześniejszego rozstrzygnięcia innego organu, w szczególności w przypadku wszczęcia przeciwko osobie sprawdzanej postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;

gdy przeprowadzenie skutecznego postępowania sprawdzającego nie jest możliwe z innych przyczyn niezależnych od organu je prowadzącego.

Ponadto, zgodnie z art. 98 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), postępowanie może zostać

zawieszono także na wniosek stron postępowania.

Co ważne, w przypadku zawieszenia postępowania sprawdzającego na podstawie art. 98 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania sprawdzającego, żadna ze stron nie zwróci się o podjęcie postępowania, żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane.

W jakiej formie zawieszono się i podejmuje zawieszono postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy zawieszenie postępowania sprawdzającego i podjęcie zawieszono postępowania sprawdzającego następuje w formie postanowienia.

Postanowienie powinno zawierać elementy określone w art. 124 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

Kiedy zawieszono postępowanie sprawdzające jest podejmowane?

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy zawieszono postępowanie podejmuje się w drodze postanowienia, jeżeli:

1. ustały przyczyny uzasadniające zawieszenie postępowania;
2. ujawniono okoliczności mogące stanowić podstawę do odmowy wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub umorzenia postępowania sprawdzającego.

Co ważne, w przypadku zawieszenia postępowania sprawdzającego na podstawie art. 98 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), jeżeli w okresie trzech lat od daty zawieszenia postępowania sprawdzającego, żadna ze stron nie zwróci się o podjęcie postępowania, żądanie wszczęcia postępowania uważa się za wycofane.

Czy i kogo informuje się o zawieszeniu i podjęciu zawieszono postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o zawieszeniu postępowania sprawdzającego oraz o jego podjęciu organ prowadzący postępowanie sprawdzające zawiadamia wnioskodawcę, pełnomocnika ochrony i osobę sprawdzaną.

Czy na postanowienie o zawieszeniu postępowania sprawdzającego i postanowienie o odmowie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego przysługuje środek zaskarżenia?

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy na postanowienie o zawieszeniu postępowania sprawdzającego i postanowienia o odmowie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego przysługuje zażalenie.

Zażalenie składane jest w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia o zawieszeniu postępowania sprawdzającego lub postanowienia o odmowie podjęcia zawieszono postępowania.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 i art. 37 ust. 1 ustawy zażalenie kierowane jest – za pośrednictwem organu, który wydał postanowienie - do organu właściwego do rozpatrzenia zażalenia czyli odpowiednio Prezesa Rady Ministrów, w przypadku poszerzonego lub kontrolnego postępowania sprawdzającego prowadzonego przez ABW lub organ wymieniony w art. 23 ust. 5 ustawy lub do Szefa ABW, w przypadku zwykłego lub kontrolnego postępowania sprawdzającego prowadzonego przez pełnomocnika ochrony.

Do kogo składa się zażalenie na postanowienie o zawieszeniu postępowania sprawdzającego i postanowienie o odmowie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy na postanowienie o zawieszeniu postępowania sprawdzającego i postanowienie o odmowie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego przysługuje zażalenie.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy organem właściwym do rozpatrzenia zażalenia w przypadku wydania przedmiotowych postanowień przez ABW lub podmioty wymienione w art. 23 ust. 5 ustawy będzie Prezes Rady Ministrów.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy organem właściwym do rozpatrzenia zażalenia w przypadku wydania przedmiotowych postanowień przez pełnomocnika ochrony będzie Szef ABW.

W jaki sposób kończy się postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 28 ustawy postępowanie sprawdzające kończy się:

1. wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa;
2. decyzją o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa;
3. decyzją o umorzeniu postępowania sprawdzającego.

Czy poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW może być przekazane za pośrednictwem pełnomocnika ochrony?

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy, po zakończeniu postępowania sprawdzającego z wynikiem pozytywnym wydawane jest poświadczenie bezpieczeństwa, które następnie jest przekazywane osobie sprawdzanej.

Ponadto o wydaniu poświadczenia bezpieczeństwa zawiadamia się kierownika jednostki organizacyjnej lub osobę uprawnioną do obsady stanowiska.

W opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego nie ma przeciwwskazań, aby poświadczenie bezpieczeństwa wydane przez ABW było przekazywane osobie sprawdzanej za pośrednictwem pełnomocnika ochrony.

Kiedy należy wydać decyzję o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa?

Zgodnie z art. 30 ust. 1 i 2 ustawy organ prowadzący postępowanie odmawia wydania poświadczenia bezpieczeństwa, gdy:

1. nie zostały usunięte wątpliwości, o których mowa w art. 24 ust. 2 i ust. 3;
2. osoba sprawdzana została skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, także popełnione za granicą lub umyślne przestępstwo skarbowe, jeżeli czyn, za który nastąpiło skazanie wywołuje wątpliwości, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy.

Kiedy należy umorzyć postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 31 ust. 1 ustawy organ prowadzący postępowanie sprawdzające umarza je w przypadku:

1. śmierci osoby sprawdzanej;
2. rezygnacji osoby sprawdzanej z ubiegania się albo zajmowania stanowiska lub wykonywania pracy, łączących się z dostępem do informacji niejawnych;
3. odstąpienia przez kierownika jednostki organizacyjnej od zamiaru obsadzenia osoby sprawdzanej na stanowisku lub zlecenia jej prac związanych z dostępem do informacji niejawnych;
4. gdy postępowanie z innej przyczyny stało się bezprzedmiotowe, a więc np., gdy osoba sprawdzana wycofa na piśmie zgodę na prowadzenie postępowania.

Jaka jest podstawa prawna decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego wszczętego przed dniem 2 stycznia 2011 r.?

ABW wskazuje art. 36 ust. 2b (i odpowiedni punkt tego przepisu) ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 z późn. zm.) w związku z art. 188 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228), jako podstawę prawną decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego wszczętego wobec osoby sprawdzanej przed dniem 2 stycznia 2011 r.

Czy decyzje wydane w postępowaniu sprawdzającym muszą posiadać uzasadnienie?

Zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy, w przypadku wydania poświadczenia bezpieczeństwa nie jest wymagane uzasadnienie.

Zgodnie z art. 30 ust. 3 pkt 1 oraz art. 33 ust. 8 ustawy decyzja o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa oraz decyzja o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa powinna

zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

W uzasadnieniu prawnym wskazywana jest wątpliwość z art. 24 ust. 2 i ust. 3 lub art. 30 ust. 2 ustawy, co stanowi podstawę decyzji.

W uzasadnieniu faktycznym wskazywane są okoliczności na podstawie, których ustalono występowanie wątpliwości z art. 24 ust. 2 i ust. 3 ustawy, które nie zostały usunięte w toku postępowania sprawdzającego lub też okoliczności wynikające z art. 30 ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 30 ust. 4 ustawy uzasadnienie faktyczne w części zawierającej informacje niejawne podlega ochronie na zasadach określonych w ustawie.

Zarówno uzasadnienie prawne, jak i uzasadnienie faktyczne decyzji jest przekazywane wyłącznie osobie sprawdzanej, a wnioskodawca postępowania (kierownik jednostki organizacyjnej albo osoba uprawniona do obsady stanowiska lub zlecenia prac) uzyskuje jedynie informację o fakcie wydania decyzji.

Choć ustawa nie wskazuje wprost, to należy wnioskować, iż powyższe zasady mają zastosowanie także do decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego.

Kiedy można przeprowadzić postępowanie sprawdzające, gdy wobec osoby sprawdzanej wydano decyzję niekorzystną?

Zgodnie z art. 30 ust. 7 oraz art. 33 ust. 8 ustawy postępowanie sprawdzające wobec osoby, której odmówiono wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub je cofnięto, można przeprowadzić najwcześniej po roku od daty doręczenia decyzji o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub decyzji o jego cofnięciu.

Kiedy przeprowadza się kolejne postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy kolejne postępowanie sprawdzające jest przeprowadzane na piśmie wniosek kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby uprawnionej do obsady stanowiska, złożony co najmniej na 6 miesięcy przed upływem terminu ważności poświadczenia bezpieczeństwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy kolejne postępowanie sprawdzające powinno zostać zakończone przed upływem terminu ważności poświadczenia bezpieczeństwa.

Czy czynności sprawdzeniowe, o których mowa w art. 33 ust. 5 ustawy należy traktować jako odrębną procedurę?

W art. 33 ust. 5 ustawy opisana została odrębna procedura wstępnej weryfikacji niepotwierdzonych negatywnych informacji dotyczących osoby sprawdzanej. Trzeba jednak mieć na uwadze, iż czynności opisane w omawianej jednostce redakcyjnej są podstawowymi, obligatoryjnymi działaniami podejmowanymi w toku zwykłego postępowania sprawdzającego. W toku początkowej weryfikacji nie są więc podejmowane dodatkowe działania, chociażby z zakresu poszerzonej procedury sprawdzeniowej. W przypadku bowiem wstępnego potwierdzenia

zastrzeżeń co do osoby, podjęte uprzednio czynności stanowią już element kontrolnego postępowania sprawdzającego. W związku z powyższym, dokumenty wytworzone w ramach czynności, o których mowa w art. 33 ust. 5 ustawy, należy włączyć do akt ostatniego postępowania przeprowadzonego wobec danej osoby, zakończonego wydaniem poświadczenia bezpieczeństwa lub do akt kontrolnego postępowania sprawdzającego, jeżeli takowe zostało wszczęte.

Czym różni się kontrolne postępowanie sprawdzające od postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy kontrolne postępowanie sprawdzające jest przeprowadzane, w przypadku gdy o osobie, która posiada ważne poświadczenie bezpieczeństwa, zostaną ujawnione nowe informacje wskazujące, że nie daje ona rękojmi zachowania tajemnicy.

Zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy kontrolne postępowanie sprawdzające przeprowadza organ właściwy do przeprowadzenia kolejnego postępowania sprawdzającego. Ważnym podkreślenia jest, iż właściwość organu oceniana jest na chwilę wszczęcia postępowania kontrolnego, więc niekoniecznie musi to być zawsze podmiot, który wydał poświadczenie bezpieczeństwa, ale może to być przykładowo pełnomocnik ochrony jednostki organizacyjnej, w której aktualnie jest zatrudniona osoba sprawdzana. Zgodnie jednak z art. 33 ust. 3 ustawy w przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa państwa, postępowanie kontrolne może zostać przeprowadzone przez ABW.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy procedura kontrolna prowadzona jest na podstawie przepisów odnoszących się do właściwego postępowania sprawdzającego z pominięciem:

1. obowiązku wypełnienia nowej ankiety bezpieczeństwa osobowego przez osobę sprawdzaną;
2. uzyskania pisemnego polecenia przeprowadzenia postępowania lub wniosku o wszczęcie postępowania.

W kontrolnym postępowaniu sprawdzającym obligatoryjnymi czynnościami sprawdzeniowymi są tylko te czynności, które służą dokonaniu ostatecznej oceny dawania rękojmi zachowania tajemnicy.

Zgodnie art. 33 ust. 7 ustawy wszczęcie kontrolnego postępowania sprawdzającego wobec konkretnej osoby skutkuje jej brakiem dostępu do informacji niejawnych.

Zgodnie z art. 33 ust. 9 ustawy wszystkie czynności przeprowadzone w toku kontrolnych postępowań sprawdzających powinny być zakończone przed upływem 6 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Zgodnie z art. 33 ust. 10 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach niezakończenie kontrolnego postępowania sprawdzającego w terminie powoduje, że możliwym staje się jednorazowe jego przedłużenie o kolejne 6 miesięcy.

Zgodnie z art. 33 ust. 11 pkt 3 ustawy, gdy kontrolne postępowanie sprawdzające nie zostanie zakończone przed upływem 12 miesięcy od dnia jego wszczęcia, to kończy się ono decyzją o umorzeniu postępowania.

Kogo informuje się o wszczęciu kontrolnego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 33 ust. 6 ustawy o wszczęciu kontrolnego postępowania sprawdzającego organ przeprowadzający kontrolne postępowanie sprawdzające zawiadamia kierownika jednostki organizacyjnej lub osobę upoważnioną do obsady stanowiska, pełnomocnika ochrony (gdy postępowanie realizuje ABW) oraz osobę sprawdzaną.

Zgodnie z art. 33 ust. 7 ustawy po otrzymaniu zawiadomienia kierownik jednostki organizacyjnej lub osoba upoważniona do obsady stanowiska uniemożliwia osobie sprawdzanej dostęp do informacji niejawnych.

Jakie czynności podejmowane są w toku kontrolnego postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 33 ust. 5 ustawy w celu weryfikacji informacji, wskazujących czy osoba daje rękojmię zachowania tajemnicy, przeprowadzane są niezbędne czynności sprawdzające.

W kontrolnym postępowaniu sprawdzającym obligatoryjnymi czynnościami sprawdzeniowymi są tylko te czynności, które służą dokonaniu ostatecznej oceny dawania rękojmi zachowania tajemnicy.

Mogą to być zarówno czynności obligatoryjne, jak i czynności fakultatywne właściwych postępowań sprawdzających.

W jakim terminie przeprowadza się kontrolne postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 33 ust. 9 ustawy wszystkie czynności przeprowadzone w toku kontrolnych postępowań sprawdzających powinny być zakończone przed upływem 6 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Zgodnie z art. 33 ust. 10 ustawy w szczególnie uzasadnionych przypadkach niezakończenie kontrolnego postępowania sprawdzającego w terminie powoduje, że możliwym staje się jednorazowe jego przedłużenie o kolejne 6 miesięcy.

Zgodnie z art. 33 ust. 11 pkt 3 ustawy, gdy kontrolne postępowanie sprawdzające nie zostanie zakończone przed upływem 12 miesięcy od dnia jego wszczęcia, to kończy się ono decyzją o umorzeniu postępowania.

W jaki sposób kończy się kontrolne postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 33 ust. 11 ustawy kontrolne postępowanie sprawdzające kończy się:

wydaniem decyzji o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa;

poinformowaniem kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby upoważnionej do obsady stanowiska, pełnomocnika ochrony oraz osoby sprawdzanej o braku zastrzeżeń w stosunku do osoby, którą objęto postępowaniem kontrolnym, z jednoczesnym potwierdzeniem jej dalszej zdolności do zachowania tajemnicy w zakresie określonym w

posiadanym przez nią poświadczeniu;

wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania w przypadku, gdy nie zostanie ono zakończone przed upływem 12 miesięcy.

Do kogo składa się odwołanie od niekorzystnej decyzji?

Zgodnie z art. 35 ust. 1 i art. 37 ust. 1 ustawy od wydanej decyzji o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa lub o jego cofnięciu oraz decyzji o umorzeniu postępowania sprawdzającego, osobie sprawdzanej służy odwołanie odpowiednio do Prezesa Rady Ministrów, gdy postępowanie sprawdzające przeprowadzone zostało przez ABW lub podmioty wymienione w art. 23 ust. 5 ustawy lub do Szefa ABW, gdy postępowanie sprawdzające było przeprowadzone przez pełnomocnika ochrony.

W jakim terminie składa się odwołanie od niekorzystnej decyzji?

Zgodnie z art. 35 ust. 2 i art. 37 ust. 3 ustawy odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia osobie sprawdzanej decyzji niekorzystnej, za pośrednictwem podmiotu, który przeprowadził postępowanie sprawdzające lub kontrolne postępowanie sprawdzające.

Prawidłowe doręczenie decyzji następuje nie tylko wówczas, gdy zainteresowana osoba odbierze ją osobiście, ale także wówczas, gdy odbierze ją osoba dorosła, która mieszka pod adresem wskazanym przez osobę sprawdzaną w ankiecie bezpieczeństwa osobowego (cz. I, pkt 17).

Osoby, które odbiorą decyzję będąc poza granicami kraju powinny pamiętać, że o dacie złożenia odwołania nie decyduje data stempla zagranicznego operatora pocztowego, ale data wpływu tej przesyłki do operatora polskiego. Aby więc mieć pewność, że odwołanie będzie złożone w terminie, osoby odbierające decyzję będąc poza granicami Polski powinny składać odwołanie w polskiej placówce dyplomatycznej lub konsularnej.

W jakim terminie postępowanie odwoławcze powinno być zakończone?

Zgodnie z art. 35 ust. 4 i art. 37 ust. 2 ustawy rozpatrzenie odwołania powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia jego otrzymania. Jest to jednak termin instrukcyjny, niewiążący.

Jakie czynności podejmuje organ odwoławczy w trakcie postępowania odwoławczego?

Zgodnie z 36 ust. 1, art. 36 ust. 3 i art. 37 ust. 2 ustawy organ odwoławczy:

ustala, czy odwołanie zostało złożone do właściwego organu;

ustala, czy odwołanie zostało wniesione przez właściwy podmiot;

ustala, czy odwołanie zostało złożone w terminie;

ustala, czy dokumentacja przesłana przez organ prowadzący postępowanie sprawdzające jest kompletna;

ustala, czy organ prowadzący postępowanie sprawdzające przeprowadził wszystkie niezbędne czynności;

na żądanie osoby sprawdzanej lub z urzędu organ odwoławczy może zlecić organowi prowadzącemu postępowanie przeprowadzenie dodatkowych czynności w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w postępowaniu sprawdzającym, w tym ponownych badań specjalistycznych;

ocenia stan faktyczny i prawny;

wydaje postanowienie lub decyzję.

W jaki sposób kończy się postępowanie odwoławcze?

Zgodnie z art. 36 ust. 1 i art. 37 ust. 2 ustawy organ odwoławczy stwierdza, w drodze ostatecznego postanowienia:

1. niedopuszczalność odwołania;
2. uchybienie terminowi do wniesienia odwołania.

Zgodnie z art. 36 ust. 4 i art. 37 ust. 2 ustawy organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

utrzymuje w mocy decyzję organu, który przeprowadził postępowanie sprawdzające;

uchyla decyzję o odmowie i nakazuje wydanie poświadczenia bezpieczeństwa;

uchyla decyzję o cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa (co skutkuje dostępem do informacji niejawnych na podstawie posiadanego ważnego poświadczenia bezpieczeństwa);

uchyla decyzję organu, który przeprowadził postępowanie sprawdzające i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia (wówczas zostaną podjęte czynności w toku postępowania sprawdzającego i zostanie wydana nowa decyzja, od której będzie przysługiwał tryb odwoławczy);

stwierdza nieważność decyzji np. gdy decyzja została wydana przez niewłaściwy organ albo gdy została wydana z rażącym naruszeniem prawa.

Kiedy stwierdza się nieważność decyzji?

Zgodnie z art. 3 ustawy w związku z art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) w przypadku, gdy decyzja:

1. została wydana z naruszeniem przepisów o właściwości;
2. została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa;
3. dotyczy sprawy już poprzednio rozstrzygniętej inną decyzją ostateczną;
4. została skierowana do osoby nie będącej stroną w sprawie;

5. była niewykonalna w dniu jej wydania i jej niewykonalność ma charakter trwały;
6. w razie jej wykonania wywołałaby czyn zagrożony karą;
7. zawiera wadę powodującą jej nieważność z mocy prawa.

Stwierdzenie nieważności decyzji może nastąpić na skutek kontroli przeprowadzanych na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy.

Kto stwierdza nieważność decyzji pełnomocnika ochrony?

Zgodnie z art. 3 ustawy w związku z art. 157 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) nieważność decyzji wydanej przez pełnomocnika ochrony może stwierdzić Szef ABW. Rozstrzygnięcie takie następuje w drodze decyzji.

Czy postanowienia i decyzje wydane w postępowaniu odwoławczym muszą zawierać uzasadnienie?

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt 5, art. 36 ust. 5 pkt 5 w związku z art. 37 ust. 2 ustawy, ostateczne postanowienia i decyzje kończące postępowanie odwoławcze powinny zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne.

W uzasadnieniu prawnym wskazywane jest, czy przez organ odwoławczy zostały potwierdzone, czy też nie zostały potwierdzone wątpliwości z art. 24 ust. 2 i ust. 3 lub okoliczności wynikające z art. 30 ust. 2 ustawy, które stanowiły podstawę decyzji lub też określa się, czy były podstawy wydania ostatecznego postanowienia np. złożenie odwołania po terminie.

W uzasadnieniu faktycznym wskazywane jest, czy przez organ odwoławczy zostały potwierdzone, czy też nie zostały potwierdzone okoliczności na podstawie, których ustalono występowanie wątpliwości z art. 24 ust. 2 i ust. 3 ustawy, które nie zostały usunięte w toku postępowania sprawdzającego lub okoliczności wynikające z art. 30 ust. 2 ustawy.

Zgodnie z art. 36 ust. 8, art. 37 ust. 2 w związku z art. 30 ust. 4 ustawy uzasadnienie faktyczne w części zawierającej informacje niejawne podlega ochronie na zasadach określonych w ustawie.

Zarówno uzasadnienie prawne, jak i uzasadnienie faktyczne decyzji jest przekazywane osobie sprawdzanej oraz podmiotowi, który przeprowadził postępowanie sprawdzające, a kierownik jednostki organizacyjnej albo osoba uprawniona do obsady stanowiska lub zlecenia prac uzyskuje jedynie informację o rozstrzygnięciu zawartym w postanowieniu lub decyzji.

Komu doręcza się postanowienie lub decyzję wydane w postępowaniu odwoławczym?

Zgodnie z art. 36 ust. 7 i art. 37 ust. 2 ustawy postanowienie lub decyzję wydane w postępowaniu odwoławczym doręcza się osobie sprawdzanej i podmiotowi, który przeprowadził postępowanie, a kierownik jednostki organizacyjnej albo osoba uprawniona do obsady stanowiska lub zlecenia prac uzyskuje jedynie informację o rozstrzygnięciu zawartym w

postanowieniu lub decyzji.

Czy postanowienia oraz decyzje kończące postępowanie odwoławcze można zaskarżyć do sądu?

Zgodnie z art. 38 ustawy oraz zasadą sądowej kontroli decyzji wynikającą z art. 16 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000, Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), na decyzje i postanowienia organu odwoławczego osobie sprawdzanej przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Skargę wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji lub postanowienia, za pośrednictwem organu odwoławczego.

Od wyroku wydanego przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie osobie sprawdzanej przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Skargę kasacyjną wnosi się za pośrednictwem sądu, który wydał zaskarżony wyrok, w terminie 30 dni od dnia doręczenia odpisu orzeczenia.

Warto podkreślić, iż zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt 6, art. 36 ust. 5 pkt 6 w związku z art. 37 ust. 2 ustawy zarówno ostateczne postanowienie, jak i decyzja kończąca postępowanie odwoławcze powinny zawierać pouczenie o dopuszczalności i terminie wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Czy można złożyć do sądu administracyjnego skargę na niekorzystne rozpatrzenie zażalenia na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania sprawdzającego lub postanowienie o odmowie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 27 ust. 4 w związku z art. 38 ustawy na niekorzystne rozpatrzenie zażalenia na postanowienie w sprawie zawieszenia postępowania sprawdzającego lub postanowienie w sprawie podjęcia zawieszono postępowania sprawdzającego można złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Czy można uczestniczyć w postępowaniu sądowym rozpatrującym postanowienie lub decyzję wydaną w postępowaniu sprawdzającym?

Zgodnie z art. 38 ust. 2 i ust. 5 ustawy sąd administracyjny rozpatruje skargę na posiedzeniu niejawnym.

W jaki sposób może zakończyć się postępowanie skargowe przed sądem administracyjnym?

Zgodnie z art. 58, art. 145 i art. 151 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 r., Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) sąd administracyjny może:

1. odrzucić skargę, gdy np.:

sprawa nie należy do właściwości sądu administracyjnego;
skarga złożona jest po terminie;
nie został wykorzystany tryb odwoławczy;
nie uzupełniono braków formalnych skargi w terminie;
jeżeli sprawa została już wcześniej prawomocnie osądzona,

2. uwzględnić skargę na decyzję lub postanowienie i wówczas:

uchyla decyzję lub postanowienie w całości lub w części np. z powodu naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy;
stwierdza nieważność decyzji lub postanowienia w całości lub w części;
stwierdza wydanie decyzji lub postanowienia z naruszeniem prawa,

3. nie uwzględnić skargi i ją oddalić.

Komu sąd administracyjny doręcza wyrok wraz z uzasadnieniem?

Zgodnie z art. 38 ust. 3 i 4 ustawy odpis sentencji wyroku z uzasadnieniem doręcza się tylko właściwemu organowi odwoławczemu.

Osobie sprawdzanej, czyli skarżącemu oraz kierownikowi jednostki organizacyjnej lub osobie uprawnionej do obsady stanowiska lub zlecenia prac doręcza się odpis wyroku bez uzasadnienia.

Kiedy można wznowić postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy wznowienie postępowania sprawdzającego lub kontrolnego postępowania sprawdzającego, zakończone ostateczną decyzją o odmowie lub cofnięciu poświadczenia bezpieczeństwa wydaną wyłącznie w związku:

1. z przedstawieniem osobie sprawdzanej zarzutu popełnienia przestępstwa;
2. z postawieniem osoby sprawdzanej w stan oskarżenia;
3. ze skazaniem osoby sprawdzanej za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe,

może nastąpić, jeśli postępowanie karne zostało umorzone lub zakończone uniewinnieniem osoby sprawdzanej.

Możliwość wznowienia dotyczy także postępowań zakończonych przed 2 stycznia 2011 r.

Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy wznowienie postępowania następuje z urzędu lub na wniosek.

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy wniosek o wznowienie postępowania wnosi się do podmiotu, który wydał w sprawie decyzję w pierwszej instancji, czyli:

1. do pełnomocnika ochrony w przypadku prowadzonego przez niego zwykłego postępowania sprawdzającego lub kontrolnego postępowania sprawdzającego;
2. do ABW w przypadku prowadzenia poszerzonego postępowania sprawdzającego lub kontrolnego postępowania sprawdzającego;
3. do organu w podmiocie wymienionym w art. 23 ust. 5 ustawy.

Kto wznawia postępowanie sprawdzające?

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i ust. 7 ustawy wznowienie postępowania następuje w drodze postanowienia odpowiednio przez:

1. Prezesa Rady Ministrów, gdy decyzję wydał Szef ABW lub organ wymieniony w art. 23 ust. 5 ustawy i osoba sprawdzana odwołała się od niekorzystnej decyzji;
2. Szef ABW, gdy decyzję wydało ABW i osoba sprawdzana nie odwołała się od niekorzystnej decyzji;
3. organ wymieniony w art. 23 ust. 5 ustawy, gdy decyzję wydał ten organ i osoba sprawdzana nie odwołała się od niekorzystnej decyzji;
4. Szef ABW, gdy decyzję wydał pełnomocnik ochrony i osoba sprawdzana odwołała się od niekorzystnej decyzji;
5. pełnomocnik ochrony, gdy decyzję wydał pełnomocnik ochrony i osoba sprawdzana nie odwołała się od niekorzystnej decyzji.

W jakim terminie składa się wniosek o wznowienie postępowania?

Zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy wniosek o wznowienie postępowania składany jest w terminie 30 dni od dnia, w którym osoba sprawdzana dowiedziała się o okoliczności stanowiącej podstawę wznowienia postępowania.

W jakim terminie powinno się zakończyć rozpatrzenie wniosku o wznowienie postępowania?

Zgodnie z art. 39 ust. 4 ustawy rozpatrzenie wniosku o wznowienie postępowania powinno nastąpić nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia jego otrzymania. Jest to jednak termin instrukcyjny, a nie wiążący.

W jaki sposób kończy się wznowienie postępowania sprawdzającego?

Zgodnie z art. 39 ust. 9 ustawy możliwym jest odmówienie wznowienia postępowania, które następuje w drodze decyzji.

Zgodnie z art. 39 ust. 5 ustawy podmiot właściwy do wznowienia postępowania stwierdza w drodze postanowienia, uchybienie terminowi do złożenia wniosku o wznowienie postępowania.

Jeżeli postępowanie o wznowienie prowadził organ I instancji, to może je na podstawie art. 40 ustawy zakończyć wydaniem decyzji o:

1. odmowie uchylenia decyzji o odmowie lub cofnięciu, z uwagi na brak podstaw;
2. o uchyleniu decyzji o odmowie, rozstrzygając o istocie sprawy;
3. o uchyleniu decyzji o cofnięciu.

Jeżeli natomiast postępowanie o wznowienie prowadził organ II instancji, to może je na podstawie art. 40 ustawy zakończyć wydaniem decyzji o:

1. odmowie uchylenia decyzji utrzymującej w mocy decyzję o odmowie lub cofnięciu, z uwagi na brak podstaw;
2. uchyleniu decyzji organu odwoławczego i decyzji organu I instancji o odmowie, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia;
3. uchyleniu decyzji organu odwoławczego i decyzji organu I instancji o cofnięciu.

Czy można się odwołać od decyzji kończących wznowienie postępowania?

Zgodnie z art. 41 ustawy od decyzji o odmowie wznowienia postępowania oraz decyzji kończącej wznowione postępowanie, osobie sprawdzanej przysługuje prawo:

1. wniesienia odwołania do Szefa ABW w przypadku, gdy decyzje te zostały wydane przez pełnomocnika ochrony;
2. wniesienia odwołania do Prezesa Rady Ministrów w przypadku, gdy decyzje te zostały wydane przez ABW lub organ wymieniony w art. 23 ust. 5 ustawy;
3. wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenia sprawy do Szefa ABW, w przypadku gdy decyzje te zostały wydane przez Szefa ABW jako organ odwoławczy;
4. wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenia sprawy do Prezesa Rady Ministrów, w przypadku gdy decyzje te zostały wydane przez Prezesa Rady Ministrów jako organ odwoławczy.

Czy będzie można wznowić postępowanie sprawdzające, na podstawie art. 39 ustawy, jeżeli zostało ono wszczęte przed dniem 2 stycznia 2011 r., ale dopiero po dniu 2 stycznia 2011 r. okaże się, że wystąpiła przesłanka mogąca stanowić podstawę do wznowienia postępowania?

Institucja wznowienia postępowania sprawdzającego została wprowadzona do systemu ochrony informacji niejawnych dopiero na podstawie art. 39 - 41 ustawy.

Zgodnie z art. 39 ustawy dopuszczalnym stanie się wznowienie postępowania sprawdzającego prowadzonego i zakończonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r., pod warunkiem, że postępowanie sprawdzające zostało zakończone decyzją ostateczną i wystąpi przesłanka, o której mowa w art. 39 ust. 1 ustawy.

Kiedy można wyrazić zgodę na dostęp do informacji niejawnych w trybie art. 34 ust. 5 pkt 2 ustawy?

Czy można wyrazić zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa?

W trybie art. 34 ust. 5 pkt 2 ustawy można wydać zgodę na udostępnienie informacji niejawnych osobie, wobec której wszczęto poszerzone postępowanie sprawdzające. Wszczęcie takiej procedury następuje w momencie wpływu do ABW lub SKW wniosku o jej przeprowadzenie. Art. 61 § 3 Kpa, stosowany w postępowaniu sprawdzającym i kontrolnym postępowaniu sprawdzającym w związku z art. 3 ustawy, stanowi bowiem, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia tego żądania organowi administracji publicznej.

Metadane

Data publikacji : 27.12.2010

Data modyfikacji : 07.10.2020

[Rejestr zmian](#)

Podmiot udostępniający informację:
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:
Administrator BIP

Osoba udostępniająca informację:
Administrator BIP

Osoba modyfikująca informację:
Administrator BIP
